

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

ACADEMIC LEADERSHIP OF ADMINISTRATORS AFFECTING
INTERNAL QUALITY ASSURANCE OF SCHOOLS
IN SARABURI PROVINCE

สุชาวดี กาญจนานา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
ปีการศึกษา 2564
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

สุชาวดี กาญจนนา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ปีการศึกษา 2564

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นงานวิจัยที่เกิดจากการค้นคว้าและวิจัย ขณะที่ข้าพเจ้าศึกษาอยู่ใน คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ดังนั้น งานวิจัยในวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ถือเป็นลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี และข้อความต่าง ๆ ในวิทยานิพนธ์ ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอรับรองว่าไม่มีการคัดลอกหรือนำงานวิจัยของผู้อื่นมานำเสนอในชื่อของข้าพเจ้า

This thesis consists of research materials conducted at Faculty of Technical Education, Rajamangala University of Technology Thanyaburi and hence the copyright owner. I hereby certify that the thesis does not contain any forms of plagiarism.

.....
(..นางสาวสุชาวดี กาญจนนา..)

COPYRIGHT © 2021

FACULTY OF TECHNICAL EDUCATIONAL
RAJAMANGALA UNIVERSITY OF TECHNOLOGY THANYABURI

ลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2564

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

Academic Leadership of Administrators Affecting Internal
Quality Assurance of Schools in Saraburi Province

ชื่อ - นามสกุล

นางสาวสุชาวดี กาญจนนา

สาขาวิชา

การบริหารการศึกษา

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.

ปีการศึกษา

2564

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

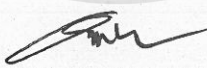

..... ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุทธิพร บุญส่ง, ศษ.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์วิสุทธิ วิจิตรพัชรภรณ์, ค.ด.)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์พิมพ์พรรณ เพชรสมบัติ, ปร.ด.)

..... กรรมการ
(อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.)

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี อนุมัติวิทยานิพนธ์ฉบับนี้
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทบริหารศึกษาด้านบริหาร

..... คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล, ค.อ.ม.)

วันที่...22... เดือน...กันยายน... พ.ศ. 2564...

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
ชื่อ - นามสกุล	นางสาวสุชาวดี กาญจนนา
สาขาวิชา	การบริหารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์ชัยอนันต์ มั่นคง, ศษ.ด.
ปีการศึกษา	2564

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี 2) ศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี และ 3) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 357 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า 1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก 3) มีตัวแปรสองด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ มีอำนาจในการพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 79.60 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ 0.216

คำสำคัญ: ภาวะผู้นำทางวิชาการ การประกันคุณภาพภายใน ผู้บริหารสถานศึกษา

Thesis Title	Academic Leadership of Administrators Affecting Internal Quality Assurance of Schools in Saraburi Province
Name – Surname	Miss Suchawadee Kanjana
Program	Educational Administration
Thesis Advisor	Mr. Chaianan Mankong, Ed.D.
Academic Year	2021

ABSTRACT

This research aimed to: 1) investigate the academic leadership of school administrators in Saraburi province, 2) examine the internal quality assurance of schools in Saraburi province, and 3) explore the academic leadership of administrators affecting internal quality assurance of schools in Saraburi province.

The research samples, derived from cluster sampling, consisted of 357 teachers of schools in Saraburi province in the academic year 2020. The instrument was a questionnaire. The statistics analyzed consisted of frequency, percentage, mean, standard deviation, and stepwise multiple regression analysis.

The research results revealed that: 1) the academic leadership of school administrators in Saraburi province in general showed a high level. 2) The overall internal quality assurance of schools in Saraburi province exhibited a high level. 3) Two factors, namely developing learner quality and determining vision, goals, and missions had a predictive power on internal quality assurance of schools with statistically significant level of .05. The predictive power of all said factors reached 79.60 with an error range of 0.216.

Keywords: academic leadership, internal quality assurance, school administrators

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงอย่างสมบูรณ์ได้ด้วยดี โดยได้รับความเมตตากรุณาเป็นอย่างสูงจาก ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษา คำแนะนำ และข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ จนสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สุทธิพร บุญส่ง ที่กรุณาเป็นประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์ ดร.วิสุทธิ์ วิจิตรพัชรภรณ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.พิมลพรรณ เพชรสมบัติ ผู้ทรงคุณวุฒิ กรรมการสอบ ที่กรุณาสละเวลามาเป็นคณะกรรมการร่วมพิจารณาการสอบ ตลอดจนให้คำแนะนำ ซึ่งเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อการปรับปรุงวิทยานิพนธ์ให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนโรสง ดร.อธิคุณ สินธนาปัญญา ดร.วิชฌุ เบ็ญยวัฒน์ และ นายนิพิงค์ โรจนกุล ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์ตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี ผู้บริหาร และคุณครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ที่ได้ให้ความกรุณาในการเก็บข้อมูล รวมทั้งขอขอบพระคุณครูทุกท่านที่ได้ให้ข้อมูลแก่ผู้วิจัย เพื่อนำความรู้มาอ้างอิงประยุกต์ใช้กับงานวิจัยครั้งนี้ และขอขอบคุณเพื่อนๆ และพี่ๆ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่ได้สอนและให้คำแนะนำกับผู้วิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ คณาจารย์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่ได้ให้ความรู้และข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณแต่ บิดา มารดา ครอบครัว และครูอาจารย์ที่ให้การอบรมสั่งสอน ญาติพี่น้องทุกท่านที่ได้ให้กำลังใจ จนทำให้ผู้วิจัยประสบผลสำเร็จ

สุชาติ กาญจนนา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	(3)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	(4)
กิตติกรรมประกาศ.....	(5)
สารบัญ.....	(6)
สารบัญตาราง.....	(8)
สารบัญภาพ.....	(10)
บทที่ 1 บทนำ.....	11
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	11
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	13
1.3 คำถามการวิจัย.....	14
1.4 สมมติฐานการวิจัย.....	14
1.5 ขอบเขตการวิจัย.....	14
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	15
1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย.....	17
1.8 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย.....	18
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	19
2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา.....	20
2.2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา.....	50
2.3 บริบทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี.....	61
2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	64
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	77
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	77
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	78
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	80
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	80
3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	82

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	83
4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	84
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดสระบุรี.....	86
ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในจังหวัดสระบุรี.....	92
ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าถดถอยอย่างง่ายภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี....	97
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	99
5.1 สรุปผลการวิจัย.....	99
5.2 การอภิปรายผล.....	102
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	105
บรรณานุกรม.....	107
ภาคผนวก.....	112
ภาคผนวก ก - รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย.....	114
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย.....	115
- หนังสืออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล.....	121
ภาคผนวก ข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	122
ภาคผนวก ค ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC).....	132
ประวัติผู้เขียน.....	141

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ตามแนวคิดของนักวิชาการ.....	40
ตารางที่ 2.2 จำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐานของจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563 จำแนกตามสังกัด.....	63
ตารางที่ 4.1 จำนวนและค่าร้อยละของตัวอย่างแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน.....	85
ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน.....	86
ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ.....	87
ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการพัฒนาหลักสูตรและ การจัดการเรียนสอน.....	88
ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการสร้างบรรยากาศ การเรียนรู้.....	89
ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการพัฒนาคุณภาพครู.....	90
ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน.....	91
ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน.....	92

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน.....	93
ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน.....	94
ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ.....	95
ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ.....	96
ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี.....	97

สารบัญภาพ

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	หน้า 17
--------------------------------------	---------

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัย มีความเจริญงอกงามทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะคุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบสัมมาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข อันจะนำไปสู่ เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 ประเทศไทยได้ให้ความสำคัญด้านการศึกษาในฐานะกลไกหลักในการพัฒนาประเทศมาโดยตลอด และเนื่องจากแผนการศึกษาแห่งชาติฉบับเดิมได้สิ้นสุดลง กระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจึงได้จัดทำแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ขึ้น เพื่อวางกรอบเป้าหมายและทิศทางการจัดการศึกษาของประเทศ โดยมุ่งจัดการศึกษาให้คนไทยทุกคนสามารถเข้าถึงโอกาสและความเสมอภาคในการศึกษาที่มีคุณภาพ พัฒนาระบบการบริหารจัดการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ พัฒนากำลังคนให้มีสมรรถนะวิชาในการทำงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2560)

กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดนโยบายการปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกของทุกระดับ ก่อนจะมีการประเมินคุณภาพในรอบต่อไป โดยให้มีการปรับปรุงมาตรฐานและตัวชี้วัดให้น้อยลง กระชับและสะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง เน้นการประเมินสภาพจริง ไม่ยุ่งยาก สร้างมาตรฐานระบบราชการประเมินเพื่อลดภาระการเก็บข้อมูล ลดการจัดทำเอกสารที่ใช้ในการประเมิน ปรับกระบวนการที่ซับซ้อนในการประเมินที่มีเป้าหมายเพื่อการพัฒนาบนพื้นฐานบริบทของสถานศึกษา รวมทั้งให้มีการพัฒนาผู้ประเมินคุณภาพภายในให้มีมาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ สามารถให้คำชี้แนะ ให้คำปรึกษาแก่สถานศึกษาได้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้รับการยอมรับจากสถานศึกษาและได้รับการรับรองจากกระทรวงศึกษาธิการนั้น ซึ่งการเปลี่ยนแปลงของระบบการประเมินคุณภาพการศึกษา ตามนโยบายการปฏิรูปการศึกษาดังกล่าวเป็นระบบการประเมินแนวใหม่ที่มุ่งเน้นการประเมินคุณภาพสถานศึกษาในภาพรวมของการจัดการศึกษาของสถานศึกษา โดยจะไม่แยกส่วนหรือแยกองค์ประกอบในการประเมินผลงานหรือกระบวนการ แต่เป็นการประเมินในภาพรวมของผลงานหรือภาพรวมของกระบวนการดำเนินงานนั้นๆ ต้องอาศัยความรู้ความสามารถและทักษะในการประเมินของผู้ประเมิน โดยผู้ประเมิน

ต้องศึกษาและรวบรวมข้อมูลในภาพรวมทั้งหมด ซึ่งเป็นการประเมินและตัดสินผลการประเมินคุณภาพ การศึกษาตามหลักการตัดสินโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ โดยผู้ประเมินจำเป็นต้องมีความรู้รอบด้าน อาศัยการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกันในคณะผู้ประเมินเพื่อการตัดสินระดับคุณภาพ จะไม่ใช้การให้คะแนน ตามความคิดเห็นของคนใดคนหนึ่ง ผู้ประเมินจำเป็นต้องทำความเข้าใจร่วมกันเพื่อการประเมินที่มี ประสิทธิภาพ ดังนั้น มาตรฐานของผู้ประเมินจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่ง (สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2560)

การประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนา คุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง ปฏิบัติงานได้อย่างเป็นระบบ มีคุณภาพมาตรฐาน ผู้ที่จบ การศึกษามีคุณภาพตามที่มุ่งหวัง ผู้ปกครอง ชุมชน และองค์กร สถานประกอบการ สถาบันที่รับช่วงผู้จบ การศึกษาเข้าศึกษาต่อหรือรับเข้าทำงานมีความมั่นใจว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่งมี คุณภาพได้มาตรฐานแม้จะไม่เท่ากันแต่ก็แตกต่างกันไม่มากนัก นักเรียนที่จบการศึกษาจากสถานศึกษา ทุกแห่งมีความรู้ความสามารถ มีทักษะและมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามที่หลักสูตรสถานศึกษากำหนด ดังนั้น ผู้เรียนจึงเป็นผู้ที่สำคัญที่สุดในสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง ผู้บริหาร ครู และบุคลากรสนับสนุนทุกคน ในสถานศึกษาต้องคำนึงถึงตลอดเวลาไม่ว่าจะทำกิจกรรมหรือโครงการใดๆ ก็ตาม ผู้เรียนจะต้องได้รับผล หรือประโยชน์ที่เกิดขึ้นทั้งโดยตรงและโดยอ้อม นอกจากนี้ในการจัดการศึกษาจำเป็นต้องอาศัยการมี ส่วนร่วมของบุคคลทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพตามที่คาดหวัง กระบวนการประกันคุณภาพการศึกษาจึงเป็นเครื่องมือที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการจัดการศึกษาในปัจจุบัน และ ต้องดำเนินอย่างต่อเนื่อง ในการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้เข้มแข็งมีประสิทธิภาพ และดำเนินการอย่างยั่งยืน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2554)

ภาวะผู้นำมีบทบาทสำคัญในการบริหารกิจกรรมต่างๆ ที่สามารถสร้างความผูกพันให้เกิดการ ยอมรับและการมีส่วนร่วมของสมาชิกในกลุ่มและส่งผลต่อความสำเร็จขององค์กร ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องมีภาวะผู้นำ โดยเฉพาะด้านผู้นำทางวิชาการต้องมีความชัดเจนมีความรู้ความเข้าใจด้านการประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษา และให้ทุกคนมีส่วนร่วมในทุกกระบวนการ เช่น การกำหนดบทบาทของ สถานศึกษา บทบาทผู้บริหารสถานศึกษา บทบาทของครู และวิธีการดำเนินการ เป็นต้น และบุคคล สำคัญที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวได้นั้น คือ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้นำเป็นผู้ประสาน ความร่วมมือจากทุกๆ ด้าน ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นปัจจัยสำคัญในการบริหารงานในโรงเรียน โดยเฉพาะการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารงานวิชาการที่เป็นงาน หลักของโรงเรียน การบริหารงานวิชาการ คือ ความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการพัฒนางาน ด้านวิชาการ การวางแผนการพัฒนาและการใช้หลักสูตร การจูงใจ การสนับสนุนและส่งเสริมให้ครูจัด กิจกรรมการเรียนการสอน การสนับสนุนการวัดประเมินผลของนักเรียนเป็นผู้ประสานงานควบคุมงาน

ด้านวิชาการ พัฒนาสภาพการทำงานของครูและสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ กำกับติดตามครู ส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร จึงจะทำให้โรงเรียนมีความเป็นเลิศทางวิชาการ ประสบผลสำเร็จในด้านต่างๆ (ลำพูน หมายสุข, 2556) ซึ่งผู้บริหารยุคปัจจุบันจะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการที่เป็นผู้มีความคิดริเริ่ม รู้จักปรับปรุงงาน เป็นผู้ให้การยอมรับ เป็นผู้ให้การช่วยเหลือ เป็นนักพูดที่ชำนาญ เป็นผู้ประสานงาน และเป็นผู้เข้าสังคมได้ดี

บริบทการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ปีการศึกษา 2562 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดสอบ O-NET ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสระบุรี ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 259 โรงเรียน พบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวม 37.05 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยลดลงทุกระดับทุกสังกัด ลดลงเท่ากับ -4.84 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในจังหวัด พบว่า ทุกสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ในส่วนของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดในเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำนวน 21 โรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวม 34.86 คะแนน มีคะแนนเฉลี่ยลดลงทุกระดับ ทุกสังกัด ลดลงเท่ากับ -1.06 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในจังหวัด พบว่า ทุกสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี, 2562)

ดังนั้น จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นผู้วิจัยเห็นความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ซึ่งจะสามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา เพิ่มประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและจัดให้มีการสนับสนุนส่งเสริมการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1.2.1 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
- 1.2.2 เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
- 1.2.3 เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

1.3 คำถามการวิจัย

- 1.3.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับใด
- 1.3.2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับใด
- 1.3.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี หรือไม่

1.4 สมมุติฐานการวิจัย

- 1.4.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก
- 1.4.2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี อยู่ในระดับมาก
- 1.4.3 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

1.5 ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยมีขอบเขตการศึกษา ดังนี้

1.5.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

ตัวแปรต้นที่ศึกษา ได้แก่ ภาวะผู้นำทางวิชาการที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบซึ่งได้จากความคิดเห็นของนักวิชาการ ดังนี้ ฉัตรชัย จันทา (2563); ปิยพร บุญใบ (2563); ชันฉิม ลอร์ (2561); สุภาณี รำทะเล และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2561); พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561); มนัส ทวีกัน (2561); บาลกีส กาษา (2560); สาวิตรี มาตขาว (2560); สุมณา ศรีกงพาน (2560); ฌภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559); ดวงพร แสนภูวา (2559); เขียรพัฒน์ ชูปวา (2559); ณิชวุฒิ จันทร์โสภา (2558) และ ผกากรอง ศรีประไหม (2558) โดยใช้เกณฑ์ในการสังเคราะห์ที่มีระดับความถี่ตั้งแต่ 7 ขึ้นไป ซึ่งได้ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ
- 2) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน
- 3) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- 4) การพัฒนาคุณภาพครู
- 5) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ตัวแปรตามที่ศึกษา ได้แก่ การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ใช้ตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย องค์ประกอบ 3 มาตรฐาน ได้แก่

- 1) คุณภาพของผู้เรียน
- 2) กระบวนการบริหารและการจัดการ
- 3) กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

1.5.2 ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.5.2.1 ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูผู้สอนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563 จำนวน 4,660 คน

1.5.2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563 โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นครู จำนวน 357 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling)

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1.6.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมลักษณะการปฏิบัติงานและบริหารจัดการ ในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มี อิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์เป็น เป้าหมาย และพันธกิจ การเรียนรู้ การบริหารจัดการ หลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู การส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมการเรียนรู้ และกำกับติดตามนิเทศครู ซึ่งประกอบไปด้วย 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความ สามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร มีการกำหนด เป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงาน ของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดพฤติกรรมจัดการ ศึกษาระบบการเรียนการสอนของครู มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย สู่อุปการเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

2) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนให้ ทันสมัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการกับความต้องการของผู้เรียน

ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครูผ่านกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา แผนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การนิเทศ การวัดและการประเมินการสอนของครูที่หลากหลาย การกำกับ ติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรและการสอนเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและประโยชน์อย่างสูงสุดแก่ผู้เรียน

3) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในสถานศึกษา สนับสนุนงบประมาณให้จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการประชาสัมพันธ์บทความเอกสารหรือหนังสือการใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาที่หลากหลาย พร้อมแสดงความยินดีให้รางวัลครูและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นในโอกาสต่างๆ

4) การพัฒนาคุณภาพครู หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพครู โดยจัดแผนพัฒนาการศึกษามีกิจกรรมฝึกอบรมครูให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน พร้อมส่งเสริมการศึกษาดูงานเพื่อมาปรับปรุงและการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานของครูให้ดีขึ้น

5) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลผู้เรียน เช่น การวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ หากจุดเด่นจุดด้อยทางการเรียน นำผลการทดสอบมาพัฒนาความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และรายงานให้แก่ผู้ปกครองทราบในทุกๆ ภาคเรียน

1.6.2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกลไกในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใน เป็นการดำเนินงานตามภารกิจด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องและสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น.13-17) ดังนี้

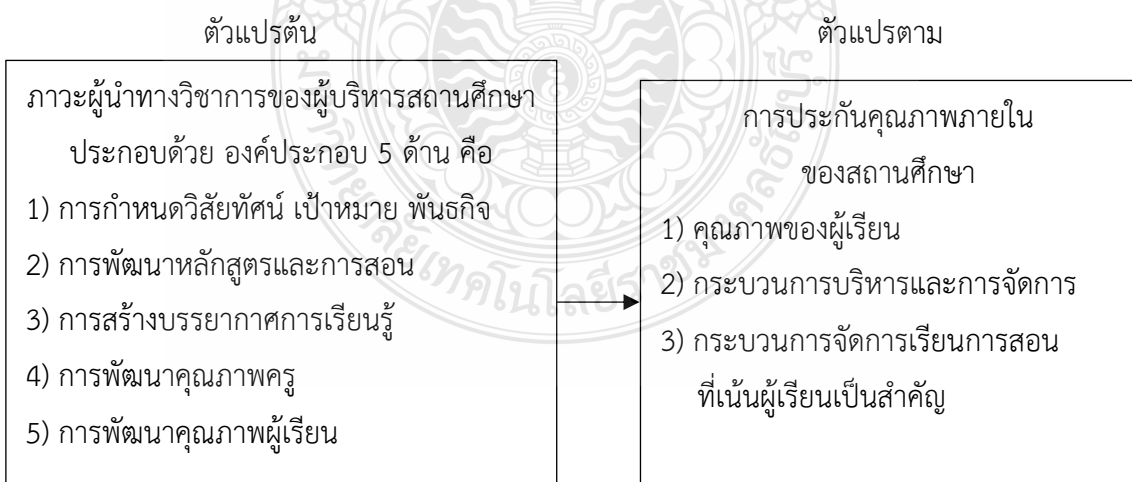
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่างๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ติดตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาวะทางร่างกายและจิตสังคม แบ่งออกเป็น 2 ด้าน คือ 1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน และ 2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ หมายถึง การจัดระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวกสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

1.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วย หลักการ แนวคิด และทฤษฎี รวมถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยสังเคราะห์แนวคิดที่สอดคล้องเพื่อนำมาทำกรอบแนวคิดดังภาพที่ 1.1

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

1.8 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1.8.1 ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาภาวะผู้นำของผู้บริหารทางวิชาการของสถานศึกษา เพื่อใช้ในการบริหารสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.8.2 ผู้ที่สนใจสามารถนำผลการศึกษาที่ได้จากการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไปใช้ประโยชน์ และขยายขอบเขตในการศึกษาให้กว้างขวางและลึกซึ้งต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษากรอบแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งได้เสนอหัวข้อตามลำดับ ดังต่อไปนี้

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

2.1.2 คุณลักษณะและทักษะของผู้นำ

2.1.3 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.1.4 ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.1.5 บทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการ

2.1.6 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

2.2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2.3 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

2.2.4 หลักการแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา

2.2.5 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับ

การศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 บริบทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

2.1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

การดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษาให้ทราบขีดความสามารถในการจัดการศึกษาว่า บรรลุตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาที่กำหนดไว้ และสามารถนำผลการประเมินไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องและจัดให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง การประเมินภายในสถานศึกษาถือเป็นกระบวนการตรวจสอบการทำงานที่สะท้อนให้เห็นถึงคุณภาพที่มีอยู่ของสถานศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดในการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.1.1 ความหมายของภาวะผู้นำ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำไว้ ดังนี้

ปิยพร บุญใบ (2563, น.25) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถของบุคคลในการนำหรือพฤติกรรมการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงกิจกรรมกลุ่มเป็นการผสมผสานคุณลักษณะต่างๆ ของผู้นำที่ช่วยสามารถจูงใจบุคคลอื่นให้ทำงานที่ได้รับมอบหมายให้สำเร็จ เป็นการใช้อำนาจทั้งทางตรงและทางอ้อม หรือการมีอิทธิพลต่อกลุ่ม ที่ทำให้สมาชิกในกลุ่มทำตามที่ต้องการ เป็นสัมพันธ์ระหว่างผู้นำกับผู้ตาม ซึ่งผู้นำใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมของกลุ่มและเป็นเครื่องมือสำคัญที่ทำให้กลุ่มบรรลุเป้าหมาย

พิพัฒนพงษ์ วิเศษ (2561, น.21) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของบุคคลที่มีศิลปะในการชักจูงใจผู้ใต้บังคับบัญชาหรือกลุ่ม ให้ปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มใจเต็มความสามารถ และเป็นกระบวนการสร้างอิทธิพลต่อกิจกรรมต่างๆ ของกลุ่มเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ภายในสถานการณ์หนึ่งๆ โดยอาศัยการยอมรับ การยกย่อง ความศรัทธา ความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ และความร่วมมือจากผู้ใต้บังคับบัญชา

พิมลพรรณ เพชรสมบัติ (2560, น.3) ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคล โดยผู้นำเป็นผู้ให้ข้อมูลที่สามารถเกิดความร่วมมือจากสมาชิกกลุ่มร่วมมือกันปฏิบัติงานจนสำเร็จบรรลุผลตามต้องการ และการที่ภาวะผู้นำมีลักษณะที่ซับซ้อนในลักษณะของกระบวนการของความสัมพันธ์และการใช้อิทธิพลต่อพฤติกรรมของบุคคลอื่น

วิมลสิริ มังธานี (2559, น.22-23) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่เป็นความสามารถของบุคคลในการใช้อิทธิพลของผู้นำ และกระตุ้นจูงใจบุคคลหรือกลุ่มบุคคล โดยใช้กระบวนการสื่อสารให้ผู้ยินยอมให้ความร่วมมือร่วมใจเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

เกศรา สิทธิแก้ว (2558, น.47) ได้กล่าวไว้ว่า บุคคลที่มีความรู้ความสามารถและมีศักยภาพในการบริหารงาน และชักจูงในผู้ร่วมงานให้สามารถล้อยตามและทำงานร่วมกันให้สำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษา และเป็นผู้ที่แสวงหาความรู้อยู่ตลอดเวลา ทันทต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นและการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน มีทักษะไหวพริบที่รวดเร็ว และแสดงออกถึงการเป็นผู้นำที่ดี มีความสามารถ เช่น

การเสียสละในส่วนตัวมากกว่าส่วนตน การแสดงความจริงใจและซื่อสัตย์ กริยาท่าทางในการแสดงออก
จิตใจที่โอบอ้อมอารี และเป็นที่เคารพนับถือของคนรอบข้าง

Gibson and Donnelly (1997, p.272) ได้กล่าวไว้ว่า การปฏิสัมพันธ์ของสมาชิกในกลุ่ม
โดยมีผู้นำที่เป็นตัวแทนในการเปลี่ยนแปลง เป็นบุคคลที่มีอิทธิพลต่อบุคคลอื่นๆ ในกลุ่ม ภาวะผู้นำจึง
เกี่ยวข้องกับการใช้อิทธิพลและปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นตัวแทนของการเปลี่ยนแปลงที่มี
ผลกระทบต่อพฤติกรรมของการปฏิบัติงานของสมาชิกคนอื่นในกลุ่ม ทั้งนี้การเปลี่ยนแปลงนั้นต้องมุ่ง
ไปสู่การบรรลุเป้าหมายในเชิงกลุ่มด้วย

Bennis and Nrmus (1985, pp.2-3 อ้างถึงใน อนุรักษ์ ขุนจ้อน, 2556, น.10) ได้กล่าว
ไว้ว่า ภาวะผู้นำมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรอย่างมาก เพราะเป็นปัจจัยที่ทำให้องค์กรมี
ชีวิตชีวาสามารถที่จะดำรงอยู่ได้ นอกจากนี้ภาวะผู้นำยังช่วยพัฒนาองค์กรไปในทิศทางใหม่ๆ ที่องค์กร
ต้องการมุ่งไปสู่ทิศทางนั้นได้

จากที่นักวิชาการกล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำ หมายถึง กระบวนการที่ผู้นำ
ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติงานของผู้ตาม เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของ
องค์กร โดยใช้ศิลปะในการจูงใจให้ผู้ตามเกิดความร่วมมือร่วมใจในการดำเนินการ เพื่อให้ประสบผล
สำเร็จตามเป้าหมายที่กำหนด โดยอาศัยการยอมรับการยกย่อง ความศรัทธา ความเชื่อมั่น ความไว้วางใจ
และความร่วมมือจากผู้ตาม

2.1.2 คุณลักษณะและทักษะของผู้นำ

คุณลักษณะและทักษะของผู้นำเป็นสมบัติหรือเอกลักษณ์ที่ผู้นำหรือผู้บริหารใช้ในการ
บริหารงานเพื่อนำพาไปสู่ความสำเร็จของการปฏิบัติงาน ซึ่งมีนักวิชาการกล่าวไว้ ดังนี้

ปิยพร บุญใบ (2563, น.25) ได้กล่าวไว้ว่า ต้องมีวิสัยทัศน์มองเห็นภาพอนาคต รู้จัก
กระจายงานให้ทีมงานอย่างเหมาะสม ต้องสร้างทีมงานได้ จะต้องเป็นคนทำงานให้สำเร็จโดยเน้น
ทั้งงาน เน้นทั้งคน และในการสร้างทีมงานที่ดีต้องสร้างแรงบันดาลใจให้พนักงานได้ มีพลังในการสร้าง
กำลังใจให้กับทีมงาน และต้องเป็นผู้พัฒนาคนอื่นอยู่เสมอ

ฉัตรชัย จันทา (2563, น.22) ได้กล่าวไว้ว่า ควรเป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถสร้างสรรค์
หรือปลูกฝังศรัทธา ความกลมเกลียว ความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นในระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ตาม การสร้าง
ความไว้วางใจ ลักษณะเด่นเป็นคนกล้าแสดงออก มีการแสดงออกที่เหมาะสม มีความมั่นคงทางอารมณ์
มีความกระตือรือร้น มีอารมณ์ขัน อ่อนน้อม หรือมีความเอื้ออารี มีความอดทนสูงต่อความตึงเครียด รู้จัก
ตนเอง และมีวัตถุประสงค์ในการทำงาน

สุนา ศรีกงพาน (2560, น.11) ได้กล่าวไว้ว่า ที่ผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย
ความรักและศรัทธาในวิชาชีพของตน รักการเป็นผู้นำ มีความพร้อมในการเผชิญและแก้ปัญหาในทุกๆ

สถานการณ์ มีการบริหารงานโดยเน้นการมีส่วนร่วม และมีบุคลิกภาพที่น่าเชื่อถือสามารถทำให้ผู้อื่นไว้วางใจได้

ผกากรอง ศรีประไหม (2558, น.20) กล่าวไว้ว่า เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถสร้างสรรค์ หรือปลูกฝังศรัทธา ความกลมเกลียว ความร่วมมือร่วมใจให้เกิดขึ้นในระหว่างผู้ร่วมงาน ผู้ตาม การสร้างความไว้วางใจ ลักษณะเด่นเป็นคนกล้าแสดงออก มีการแสดงออกที่เหมาะสม มีความมั่นคงทางอารมณ์ มีความกระตือรือร้น มีอารมณ์ขัน อ่อนน้อม หรือมีความเอื้ออาทร มีความอดทนสูงต่อความตึงเครียด รู้จักตนเอง และมีวัตถุประสงค์ในการทำงาน

Shelley Kirkpatrick and Edwin Lock cited by Schermerhorn (2002, p.343) กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะเด่นของผู้นำที่ดีที่มักจะพบในบรรดาผู้นำที่ประสบความสำเร็จ มีคุณลักษณะสำคัญ ดังนี้

- 1) มีพลัง (Drive) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นผู้ที่มีพลังสูงแสดงความคิดริเริ่ม และมีความมุ่งมั่นไม่ปล่อยอะไรให้หลุดมือหรือล้มเลิกไปง่ายๆ
- 2) มีความเชื่อมั่นในตนเอง (Self - confidence) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จ เป็นผู้ที่มีความเชื่อมั่นไว้วางใจในตนเอง และมั่นใจในขีดความสามารถของตนเองอยู่เสมอ
- 3) มีความคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นคนที่มีความคิดสร้างสรรค์ และมักจะคิดใหม่ทำใหม่เป็นคนแรกไม่ลอกเลียนแบบใคร
- 4) มีความสามารถในการคิด (Cognitive ability) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นคนที่ มีสติปัญญาในการเก็บรวบรวมข้อมูลสารสนเทศมาประมวลและตีความหมายเพื่อนำไปใช้ให้เป็นประโยชน์
- 5) มีความรอบรู้ทางธุรกิจ (Business knowledge) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จในองค์กรธุรกิจ เป็นผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและมีความรู้พื้นฐานทางเทคนิคเกี่ยวกับธุรกิจอุตสาหกรรมของตนเอง
- 6) มีความสามารถในการจูงใจ (Motivation) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นผู้ที่มีความสามารถในการจูงใจให้คนเกิดแรงบันดาลใจในการพยายามที่จะบรรลุเป้าหมายร่วมกัน
- 7) มีความยืดหยุ่น (Flexibility) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จ สามารถปรับตัวให้เข้ากับความต้องการของผู้ตาม และสิ่งอื่นให้เหมาะสมกับความจำเป็นของสถานการณ์
- 8) มีความซื่อสัตย์และจริงใจ (Honesty and integrity) ผู้นำที่ประสบความสำเร็จเป็นคนที่ผู้อื่นไว้วางใจได้ เพราะเป็นคนที่มีความซื่อสัตย์สุจริตสามารถทำนายพฤติกรรมไว้ล่วงหน้าได้ และเป็นคนที่ฟังพาทของผู้อื่นได้

Stogdil (1978, pp.74-75) ได้กล่าวไว้ว่า คุณลักษณะและทักษะของผู้ นำโดยแบ่งตามคุณลักษณะ 6 ด้าน ดังนี้

- 1) ลักษณะทางกายภาพ (Physical characteristics) ได้แก่ เป็นผู้ที่ มีสุขภาพร่างกาย แข็งแรงสมบูรณ์
- 2) ภูมิหลังทางด้านสังคม (Social background) ได้แก่ มีการศึกษาดี มีสถานะภาพทางสังคมดี
- 3) สติปัญญา (Intelligence) ได้แก่ มีสติปัญญาสูง มีการตัดสินใจดี มีทักษะในการสื่อความหมายและการพูด
- 4) บุคลิกภาพ (Personify) มีความตื่นตัวอยู่เสมอ ควบคุมอารมณ์ได้ดี มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีจริยธรรม และมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 5) ลักษณะที่เกี่ยวกับงาน (Task-related characteristics) ได้แก่ มีความปรารถนาที่จะทำให้ดีที่สุด มีความรับผิดชอบ ไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรคและมุ่งงาน
- 6) ลักษณะทางสังคม (Social characteristics) ได้แก่ ปรารถนาที่จะร่วมมือกับคนอื่น ๆ มีเกียรติ เป็นที่ยอมรับของบุคคลอื่น เข้าสังคมเก่ง และเฉลียวฉลาด

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า คุณลักษณะและทักษะของผู้ นำ หมายถึง ผู้นำที่ดีควรเป็นผู้มีความรู้ ความเฉลียวฉลาด บุคลิกดี เป็นที่น่านับถือ น่าไว้วางใจ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรับผิดชอบ มีอารมณ์ขัน ทำงานอย่างมีระบบ และไม่ท้อแท้ต่ออุปสรรค

2.1.3 ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ ดังนี้

ปิยพร บุญใบ (2563, น.34) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่แสดงออกถึงความสามารถในการบริหารจัดการศึกษา ด้านวิชาการในโรงเรียน โดยการกระตุ้น ส่งเสริม พัฒนาการจัดการศึกษา และพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา อันเกิดผลดีต่อการสอนของครูและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ซึ่งเป็นภารกิจหลักของสถานศึกษาและบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ฉัตรชัย จันทา (2563, น.24) ได้กล่าวไว้ว่า ลักษณะของผู้นำทางวิชาการซึ่งต้องมีบทบาทสำคัญในการบริหารจัดการการเรียนการสอนในโรงเรียน โดยมีลักษณะ 5 ด้าน ได้แก่ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การพัฒนาคุณภาพครู การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ชันคิม ลอร์ (2561, น.46) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียนโดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และ

พันธกิจการเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครูและการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมการเรียนรู้

สุมนา ศรีกงพาน (2560, น.16) ได้กล่าวไว้ว่า การพัฒนาสถานศึกษาเพราะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานั้น สามารถสร้างวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้จนนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษา โดยกระบวนการโน้มน้าวของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างเป้าหมายความสำเร็จที่จุดเดียวกันขององค์กร

ผกากรอง ศรีประไหม (2558, น.23) กล่าวไว้ว่า ความสามารถในการพัฒนางานด้านวิชาการ การวางแผน การพัฒนา และการใช้หลักสูตร การจูงใจ การสนับสนุน การวัดประเมินผลของนักเรียน เป็นผู้ประสานงาน ควบคุมงานด้านวิชาการ พัฒนาสภาพการทำงานของครู และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ กำกับนิเทศติดตามครู และส่งเสริมสัมพันธภาพของบุคลากร

Murphy (1999, p.17) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารควรจะให้ความสำคัญในเรื่องของหลักสูตรเหมือนกับการสอน ในการบริหารงานด้านการศึกษาได้ชี้ให้เห็นความสำคัญของหลักการบริหารที่ยึดเอาหลักสูตรเป็นแนวปฏิบัติ ดังนี้ 1) จำนวนของเนื้อหา 2) การจัดเนื้อหา 3) การจัดเรียงลำดับเนื้อหา 4) ความชัดเจนและความลึกซึ้งกับเนื้อหา 5) ความหลากหลายของวิธีการให้ความรู้ 6) การบ้านหรืองานที่มอบหมาย 7) การวางแผนแนวปฏิบัติของหลักสูตร และ 8) คุณภาพของจุดประสงค์

Sayfath (1999, p.165) ได้กล่าวไว้ว่า ความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะความเป็นผู้นำทางด้านวิชาการ จะต้องมียุทธศาสตร์สำคัญในการมีมุมมองและแนวโน้มเกี่ยวกับหลักสูตร การประเมินผลการเรียน การจัดโครงการที่มีความเหมาะสมกับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ การประเมินผลการสอนของครูและการวางแผนสำหรับการพัฒนาครูมืออาชีพ

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมลักษณะการปฏิบัติงานและบริหารจัดการในสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษาที่จะต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ซึ่งเป็นงานหลักของสถานศึกษาที่มีอิทธิพลต่อการเพิ่มพูนการเรียนรู้ของนักเรียน โดยอาศัยกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์เป็นเป้าหมายและพันธกิจ การเรียนรู้ การบริหารจัดการหลักสูตรและการสอน การพัฒนานักเรียน การพัฒนาครู และการส่งเสริมบรรยากาศ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมการเรียนรู้ และกำกับติดตามนิเทศครู

2.1.4 ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ ดังนี้

ฉัตรชัย จันทา (2563, น.25) ได้กล่าวไว้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการเป็นงานที่สำคัญและเป็นงานหลักในการบริหารของสถานศึกษา คือ มุ่งให้การเรียนการสอนของสถานศึกษา

ประสบความสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ และผู้เรียนมีคุณภาพ จึงถือว่าเป็นหัวใจของการจัดการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องหาความสนใจและให้ความสำคัญอย่างมาก

สุมนา ศรีกิ่งพาน (2560, น.16) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างมากต่อการพัฒนาสถานศึกษา เพราะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษานั้นสามารถสร้างวิสัยทัศน์ของสถานศึกษาได้จนนำไปสู่เป้าหมายที่ตั้งไว้ของสถานศึกษา โดยกระบวนการโน้มน้าวของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างเป้าหมายความสำเร็จที่จุดเดียวกันขององค์กร

สมุทร ชำนาญ (2556, น.15) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการมีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะนำองค์การทางการศึกษาดำเนินการไปสู่การเปลี่ยนแปลงตามทิศทางที่ถูกต้อง ผู้นำทางวิชาการจึงเป็นหัวใจสำคัญในการนำองค์การทางการศึกษา

Kaiser (2000, p.33) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ ประกอบด้วย

- 1) มีความรู้ความเข้าใจทฤษฎี ปรัชญา ของหลักสูตรต่างๆ ของสถานศึกษา
- 2) มีความรู้ความเข้าใจในวิธีการสอนแบบต่างๆ
- 3) สนับสนุนให้ครูใช้นวัตกรรมการสอน
- 4) เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ
- 5) สนับสนุนความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน
- 6) ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
- 7) นิเทศและกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนดไว้

McEwan (1998, p.7) ได้กล่าวไว้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง การสร้างบรรยากาศซึ่งผู้บริหารโรงเรียน คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน และกรรมการโรงเรียน สามารถทำงานร่วมกันอันจะทำให้งานด้านการศึกษาประสบผลสำเร็จ

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ความสำคัญของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความเข้มแข็งในการบริหารและการจัดการ สามารถพัฒนาหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ตลอดจนการวัดผลประเมินผล รวมทั้งการเกื้อหนุนการพัฒนาคุณภาพครู และนักเรียนได้อย่างมีคุณภาพ

2.1.5 บทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการ

นักวิชาการหลายท่านได้กล่าวถึงบทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการไว้ ดังนี้

ฉัตรชัย จันทา (2563, น.27) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาทั่วไปมีขอบเขตกว้างมาก ภายในสถานศึกษาต้องมีบทบาทตั้งเป็นผู้วางแผน ผู้กำหนดทิศทางการดำเนินงานของสถานศึกษา เป็นผู้ตัดสินใจดำเนินการในเรื่องต่างๆ เป็นนักจัดองค์การและผู้จัดการความเปลี่ยนแปลง เป็นผู้แก้ปัญหาและผู้แก้ความขัดแย้ง เป็นผู้บริหารทรัพยากร เป็นผู้ประเมินผล นอกจากบทบาทใน

สถานศึกษาแล้วผู้บริหารสถานศึกษายังต้องมีบทบาทในด้านการมีภาวะผู้นำในการสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนภายนอกสถานศึกษาอีกด้วย

สุมนา ศรีกงพาน (2560, น.17) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งในการพัฒนาสถานศึกษา ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาปราศจากบทบาทผู้นำทางวิชาการแล้ว สถานศึกษาย่อมที่จะก้าวไปสู่ความสำเร็จในการพัฒนาให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการย่อมเป็นเรื่องที่ยาก

Hoy and Wayne (2003, p.189) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีดังนี้

- 1) ความเป็นเลิศทางวิชาการ
- 2) การปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง
- 3) ช่วยเหลือในทางสร้างสรรค์
- 4) ผู้นำทางปัญญา
- 5) เป็นศูนย์กลางปรับปรุงการเรียนการสอน
- 6) เป็นผู้นำในการตระหนักและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการ

Trusty (1986, p.26) ได้กล่าวไว้ว่า หน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาในฐานะที่เป็นผู้นำทางวิชาการมี 17 ประการ คือ

- 1) ส่งเสริมให้ครูพัฒนาเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษา
- 2) ส่งเสริมให้ครูนำเป้าหมายและวัตถุประสงค์ทางวิชาการของสถานศึกษาไปปฏิบัติ
- 3) สร้างความเชื่อมั่นว่ากิจกรรมของสถานศึกษาและห้องเรียนสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของสถานศึกษา
- 4) สร้างความเชื่อมั่นว่าโครงการทางวิชาการของสถานศึกษาเป็นผลมาจากการวิจัยและการปฏิบัติทางการศึกษา
- 5) มีการวางแผนร่วมกับคณะครูเกี่ยวกับโครงการต่างๆ ทางวิชาการเพื่อให้บรรลุความต้องการของผู้เรียน
- 6) ส่งเสริมให้ครูนำโครงการทางวิชาการไปปฏิบัติ
- 7) ปฏิบัติงานร่วมกับคณะครูในการประเมินโครงการทางวิชาการของโรงเรียน
- 8) ติดต่อสื่อสารกับครูและนักเรียนด้วยความคาดหวังที่สูงในด้านมาตรฐานทางวิชาการ
- 9) ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมทางสังคม
- 10) ให้การสนับสนุนในการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมสร้างขวัญปัญญาของผู้เรียน
- 11) มีการจัดสรรเวลาเพื่องานวิชาการร่วมกับครูไว้อย่างชัดเจน

- 12) ให้ความร่วมมือกับผู้เรียนในการกำหนดระเบียบเพื่อแก้ปัญหาค่านิยม
 - 13) ร่วมมือกับผู้เรียนให้มีการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมาใช้ในการแก้ปัญหา
- ด้านวินัยผู้เรียน
- 14) ร่วมมือกับคณะครูให้มีการนำระเบียบกฎเกณฑ์ที่สร้างขึ้นมาใช้ในการแก้ปัญหา
- ด้านวินัยผู้เรียน

- 15) มีปฐมนิเทศคณะครูเกี่ยวกับโครงการของสถานศึกษา
- 16) มีการประเมินผลการปฏิบัติงานของครูอย่างยุติธรรม
- 17) ช่วยเหลือครูในการพัฒนาระบบงาน เพื่อให้มีความก้าวหน้าทางวิชาการ

Knezevich (1984, p.55) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทและความสามารถในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ผู้อำนวยการ อาจารย์ใหญ่ หรือครูใหญ่ รวมทั้งเรียกชื่อเป็นอย่างอื่นแล้วแต่สถานศึกษา ได้กำหนดบทบาทไว้ 17 ข้อ ดังนี้

- 1) บทบาทเป็นผู้กำหนดทิศทาง
- 2) บทบาทกระตุ้นความเป็นผู้นำ
- 3) บทบาทนักวางแผน
- 4) บทบาทเป็นผู้ตัดสินใจ
- 5) บทบาทนักจัดองค์การ
- 6) บทบาทเป็นผู้จัดการเปลี่ยนแปลง
- 7) บทบาทเป็นผู้ประสานงาน
- 8) บทบาทเป็นผู้สื่อสาร
- 9) ความสามารถในการแก้ความขัดแย้ง
- 10) ความสามารถในการแก้ปัญหา
- 11) ความสามารถในการเป็นผู้วิเคราะห์และจัดระบบ
- 12) ความสามารถในการเป็นผู้บริหารการเรียนการสอน
- 13) ความสามารถในการบริหารงานบุคคล
- 14) ความสามารถในการบริหารทรัพยากร
- 15) ความสามารถในการเป็นผู้ประเมินผล
- 16) ความสามารถในการเป็นนักประชาสัมพันธ์
- 17) ความสามารถในการเป็นผู้นำในงานสังคม

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า บทบาทของภาวะผู้นำทางวิชาการ หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาที่ให้ความสำคัญงานวิชาการ การพัฒนาผู้เรียนให้มีผลสัมฤทธิ์ทางการ

เรียนสูง และมีความรู้ ความเข้าใจในทฤษฎี ปรัชญา หลักสูตรต่างๆ ที่ใช้ในโรงเรียน มีความเข้าใจในวิธีการสอนแบบต่างๆ สนับสนุนให้ครูใช้สื่อและนวัตกรรมการสอน เป็นแบบอย่างที่ดีในเชิงวิชาการ สนับสนุนและส่งเสริมความเป็นเลิศทางวิชาการของโรงเรียน ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ นิเทศและกำกับให้การเรียนการสอนเป็นไปตามแผนการสอนที่กำหนด สร้างบรรยากาศที่ดีต่อการทำงานของครู บรรยากาศการเรียนรู้ของผู้เรียน ตลอดจนการปรับปรุงโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

2.1.6 องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

จากการศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบใดบ้างที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และได้ทำการจัดกลุ่มรวบรวมเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยของผู้วิจัย ซึ่งมีนักวิชาการได้ศึกษาไว้ว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ดังนี้

ฉัตรชัย จันทา (2563, น.14) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าหมาย หมายถึง การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจด้านการเรียนการสอน การสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงการบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอนให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญาของสถานศึกษา และเป็นการกำหนดขอบเขตของงานที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยการเชื่อมโยง พันธกิจ เป้าหมาย สู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

2) การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น และให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น ทำให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้เรียนสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

3) การพัฒนากระบวนการเรียน หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การให้ความสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษา ให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

4) การพัฒนาคุณภาพครู หมายถึง การจัดโครงการพัฒนาบุคลากร นิเทศการสอน ประเมินครู จัดให้มีระบบนิเทศ และประเมินการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติการสอน

5) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง มีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดหาและอำนวยความสะดวกในเรื่องของสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนในสถานศึกษา

ปิยพร บุญใบ (2563, น. 15-17) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดภารกิจของโรงเรียน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร มีการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดพฤติกรรมภารกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

2) การจัดการเรียนการสอน หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน เพื่อให้ นักเรียนอ่านออกเขียนได้ มีความสามารถในการคิดคำนวณ ส่งเสริมกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้กับนักเรียน มีการดำเนินการพัฒนานักเรียนที่มีผลการเรียนอยู่ในระดับต่ำ จัดโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กระตุ้นให้ครูปรับปรุงรูปแบบกิจกรรมการสอนอย่างสม่ำเสมอ

3) การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรที่นำมาใช้ในสถานศึกษา การร่วมกันกำหนดระบบบริหารหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ การติดตามผลการใช้หลักสูตร ดูแลคุณภาพการจัดทำหลักสูตรให้ทันสมัยอยู่เสมอ การพิจารณาปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนรู้ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ การประสานงานกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับหลักสูตร และการประชาสัมพันธ์การใช้หลักสูตรกับผู้ปกครองและคณะกรรมการศึกษาชุมชน เกี่ยวกับจุดหมาย หลักการ โครงสร้าง และการจัดประสบการณ์การเรียนรู้

4) การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้สำรวจแหล่งเรียนรู้ ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนใช้แหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น สนับสนุนและเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้ามาใช้แหล่งเรียนรู้ในสถานศึกษา สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา และมีการสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน

5) การนิเทศการศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเพื่อร่วมมือในด้านการนิเทศภายใน

มีการนิเทศ ติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่คณะครู สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ ครูผู้สอน มีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสดำเนินงานการเรียนการสอน

6) การวัดและประเมินผล หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา ในการกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดประเมินผลของสถานศึกษา การส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา การให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูด้านการวัดผล ประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริง สนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศในการวัดและประเมินผลที่ทันสมัย รวดเร็ว และมีการใช้ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติงานของครูผู้สอน

7) การพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษา โดยการมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาร่วมกับบุคลากรอย่างเป็นระบบ มีการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐาน และมีการจัดทำรายงานประจำปี เสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

ชั้นคิม ลอร์ (2561, น.14) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดเป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ หมายถึง ความสามารถและพฤติกรรมในการวางแนวทางในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร โดยกำหนดเป้าหมายและให้ความสำคัญสูงสุดต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

2) การบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน หมายถึง การดำเนินการด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของผู้บริหาร มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตามมาตรฐานและแนวทางที่กำหนด

3) การพัฒนาผู้เรียน หมายถึง การกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของหลักสูตรและมาตรฐานชาติ ตลอดจนการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน และการวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

4) การพัฒนาครู หมายถึง การดำเนินงานด้านการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหาร

5) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง การดำเนินการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน วิเคราะห์ และหาแนวทางพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

สุภาณี รำทะเล และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2561, น.77) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 10 องค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ด้านความรับผิดชอบ
- 2) ด้านความจำเป็นพื้นฐาน
- 3) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ
- 4) ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง
- 5) ด้านมีวิสัยทัศน์
- 6) ด้านความสามารถในการจูงใจคน
- 7) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์
- 8) ด้านมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ
- 9) ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล
- 10) ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561, น.12) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ หมายถึง การบริหารจัดการให้ครูในโรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้ และการสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

2) การบริหารจัดการหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง แหล่งข้อมูลทางวิชาการมีการติดตามความก้าวหน้าทางวิชาการอยู่เสมอ กำกับติดตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนตามความสอดคล้องของหลักสูตร มีการประเมินผลตามมาตรฐานทางวิชาการ

3) การพัฒนาคุณภาพนักเรียน หมายถึง การรักษามาตรฐานของนักเรียน กำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน และรับทราบความก้าวหน้าของนักเรียนอยู่เสมอ วิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน รายงานผลการเรียนของนักเรียนให้ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน

4) การพัฒนาคุณภาพครู หมายถึง การจัดโครงการพัฒนาบุคลากร นิเทศการสอน ประเมินครู จัดให้มีระบบนิเทศ และประเมินการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติการสอน

5) การสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ หมายถึง ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ สร้าง

สิ่งแวดล้อมบรรยากาศและวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อม บรรยากาศที่เป็นระเบียบ ปลอดภัย และใช้ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนของครู

มณีส ทวีกัน (2561, น.15) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ หมายถึง การดำเนินการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของการเรียนการสอนของครู สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน

2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง ผู้บริหารใช้กระบวนการการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนการสอนของครูผู้สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งวัดและประเมินผล

3) การนิเทศ กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนการสอน หมายถึง การช่วยเหลือพัฒนาและสนับสนุนและแนะนำครูให้สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เต็มศักยภาพ บรรลุวัตถุประสงค์หลักในด้านผู้เรียนได้

4) การพัฒนานักเรียน หมายถึง การเสริมสร้างคุณภาพในตัวผู้เรียนที่มีความครอบคลุมในด้านความสามารถและทักษะ ตลอดจนคุณลักษณะที่จะช่วยเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณภาพบรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

5) การพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง กระบวนการพัฒนางานและให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของผู้เรียน

บาลกีส กาศา (2560, น.8-9) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการร่วมกันที่ต้องรับผิดชอบในโรงเรียน และสื่อสารเป้าหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ การร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์เป้าหมาย และพันธกิจ การเรียนรู้ การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการการให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียน

2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง บทบาทหรือความรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอนของครู การวัดและประเมินผล

3) การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ หมายถึง การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ีระหว่างครู นักเรียน และ

ชุมชน การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน และการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4) การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการของผู้บริหารสถานศึกษาที่มุ่งให้คำแนะนำและความช่วยเหลือครูผู้สอน ในการปรับปรุงและพัฒนากระบวนการเรียนการสอน การสังเกตการสอน การประชุมการจัดการเรียนการสอน การเยี่ยมชั้นเรียน

5) การพัฒนาวิชาชีพ หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุงให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู การส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนร่วมกับครูในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้

สาวิตรี มาตขาว (2560, น.10) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 7 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน หมายถึง การกำหนดทิศทางภารกิจดำเนินงาน การพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้ชัดเจน นำไปสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรม โดยวิธีการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับวิสัยทัศน์พันธกิจและเป้าหมายการเรียนรู้ของโรงเรียน กำหนดนโยบายการเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้มีความสำคัญในการบริหารงานวิชาการมากกว่าด้านอื่น สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการ ประมวลผลความก้าวหน้าตามวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมายของโรงเรียน

2) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรการสอนแบบเดิมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด มีการวิเคราะห์หลักสูตร การกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การกำหนดการวัดและประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร

3) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย การเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์ มีการปรับปรุงสถานที่ให้เป็นปัจจุบัน ส่งเสริมให้บุคลากรมีพฤติกรรมในการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายของสถานศึกษา ประกอบด้วย การสร้างแรงจูงใจ การสร้างขวัญและกำลังใจ การส่งเสริมให้บุคลากรเรียนรู้และพัฒนาตนเอง ให้ความมั่นคงและปลอดภัย การพัฒนาสภาพแวดล้อม

4) การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้ครูในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถมีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็นกิจกรรมที่

สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของโรงเรียน จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการปฏิบัติการสอนที่ดีที่สุด วางแผนการพัฒนาวิชาชีพครูที่จำเป็นต่อครูและที่ครูต้องการ ส่งเสริมจัดทำแผนพัฒนาวิชาชีพของครูเป็นรายบุคคล ร่วมกับครูในการจัดอบรมการพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์ และแหล่งความรู้ทางวิชาชีพให้แก่ครู จัดตารางเวลาการฝึกอบรมภายในเพื่อให้เกิดความร่วมมือในหมู่ครู นิเทศการสอนประเมินผลการทำงานของครูเพื่อให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน โดยนำหลักการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนา

5) การพัฒนานักเรียน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารส่งเสริมพัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ส่งเสริมการสืบค้นความรู้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน

6) การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจในการนำองค์กรสู่เป้าหมายและทิศทางที่กำหนด มีความโปร่งใสในการบริหารงาน มีจริยธรรม และมีทักษะในการจูงใจบุคลากรในองค์กรให้ร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

7) การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การประเมินคุณภาพผลผลิตของสถานศึกษาโดยรวม และประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

สุมนา ศรีกงพาน (2560, น.5-6) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดพันธกิจ หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดพันธกิจ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนมีการประสานความร่วมมือและเปิดโอกาสให้คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของผู้เรียน และชุมชน โดยผู้บริหารเป็นผู้นำในการจัดทำแผนงาน การกำหนดกรอบขอบเขตของงานวิชาการ และมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อนำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางพัฒนาได้

2) การบริหารหลักสูตรและการสอน หมายถึง บทบาทผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน การวัดผลประเมินผล และสามารถให้คำแนะนำแก่คณะครูได้ โดยผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงให้ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา และให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การจัดทำแผนการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงส่งเสริมให้คณะครูมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน มีการวัดผลการประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และนำผลที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรและการสอน

3) การนิเทศการสอน หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการกระตุ้น ส่งเสริมให้คณะครูเห็นความสำคัญของการนิเทศ โดยมีการเปิดโอกาสให้คณะครูมีส่วนร่วมในการวางแผนการนิเทศ ซึ่งมี

ผู้บริหารคอยกำกับ ติดตาม บันทึกผลการนิเทศ เพื่อช่วยเหลือแนะนำแก่คณะครู ตลอดจนเปิดโอกาสให้ คณะครูร่วมแสดงความคิดเห็นแลกเปลี่ยนประสบการณ์เกี่ยวกับการสอน เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนา ปรับปรุงงานวิชาการของตน โดยผู้บริหารมีการยกย่องชมเชยแก่ครู

4) การกำกับติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง บทบาทของผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลผู้เรียน มีการส่งเสริมให้ครูมีการใช้แบบทดสอบ เพื่อตรวจสอบผู้เรียนด้วยเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย ตลอดจนนำผลการทดสอบมาใช้ในการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และมีการรายงานผลการประเมิน ความก้าวหน้าของผู้เรียนให้แก่ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน

5) การส่งเสริมบรรยากาศการเรียนการสอน หมายถึง บทบาทของผู้บริหารในการเปิดโอกาสให้คณะครูและนักเรียนได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ผู้บริหารมีการ ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัย และเอื้อต่อการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ ส่งเสริมให้คณะครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตรงตามจุดประสงค์ การเรียนรู้ โดยมีผู้บริหารคอยสนับสนุนสื่อ การจัดทำสื่อ นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ มีการ ส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการ การจัดแหล่งเรียนรู้ อันนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับผู้เรียน

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559, น.15-16) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการ ของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ หมายถึง การจัดทำวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ ที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน การสื่อสาร และสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายให้บุคลากรทุกฝ่ายทราบ การวางแผนการดำเนินงานร่วมกันและการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

2) การบริหารจัดการหลักสูตร หมายถึง การมีความรอบรู้เกี่ยวกับหลักสูตร การส่งเสริม และสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนและชุมชน การส่งเสริม สนับสนุน และใช้หลักสูตร การพัฒนาบุคลากรเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมายของหลักสูตร และการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

3) ด้านการบริหารจัดการการเรียนการสอน หมายถึง การส่งเสริม สนับสนุนงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และสื่อการสอน การนำเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูทำวิจัย ในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงคุณภาพนักเรียน

4) ด้านการติดตามความก้าวหน้า หมายถึง การตรวจสอบคุณภาพของนักเรียน ครูต้องช่วยนักเรียนในการพัฒนาและเพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอน สามารถบอกความหมายของผลลัพธ์ได้อย่างชัดเจน การประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนและต้องทำการประเมินเป็นประจำ

5) ด้านการส่งเสริมบรรยากาศวัฒนธรรม หมายถึง การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้แก่ครูและนักเรียน การกำหนดความมุ่งหวังในการจัดการเรียนรู้ไว้สูง การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมการจัดการเรียนรู้ และมุ่งสู่ฐานความรู้ที่ต้องยึดถือและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมการจัดการสิ่งแวดล้อมทั่วไป และสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้

ดวงพร แสนภูวา (2559, น.13) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถาบันศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การเตรียมการเพื่อให้ปฏิบัติงานของสถานศึกษาบรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

2) การพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของบุคคล และท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้เรียนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้สูงสุด และมีการประเมินหลักสูตร

3) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการ หมายถึง การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์

4) การพัฒนาบุคลากรด้านวิชาการ หมายถึง การดำเนินงานเพื่อให้บุคลากรในสถานศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วยวิธีที่หลากหลาย

5) การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง ผู้นำที่ได้รับความไว้วางใจในการนำองค์กรสู่เป้าหมายและทิศทางที่กำหนด มีความโปร่งใสในการบริหารงาน มีจริยธรรมและมีทักษะในการจูงใจบุคลากรในองค์กรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

6) การประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา หมายถึง การประเมินคุณภาพผลผลิตของสถานศึกษาโดยรวม และประเมินความพึงพอใจของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาวัดได้จากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

เกียรติพัฒน์ ชูปวา (2559, น.9-10) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าหมาย ประกอบด้วย

(1.1) การกำหนดเป้าหมาย หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถกำหนดเป้าหมายในแต่ละปีอย่างมีวิสัยทัศน์ชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยใช้ข้อมูลนักเรียนทั้งในอดีตและ

ปัจจุบันมาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย

(1.2) การสื่อสารเป้าหมาย หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถสื่อสารเป้าหมายหลักของโรงเรียนไปยังครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และนักเรียน ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการจัดอภิปรายและทบทวนเป้าหมายโรงเรียน โดยเฉพาะเรื่องการตัดสินใจในเรื่องการเรียนการสอน หลักสูตร และงบประมาณ

2) การบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย

(2.1) การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถประสานงานกับครูและช่วยเหลือครูให้มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตร มีการพัฒนาหลักสูตรโดยสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ พันธกิจ และเป้าประสงค์ อย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูนำหลักสูตรไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้จริง และจัดให้มีเนื้อหาการเรียนการสอน การวัดผลสอดคล้องกับหลักสูตร

(2.2) การนิเทศและประเมินการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถหาวิธีทางที่จะทำให้เป้าหมายของโรงเรียนไปสู่การปฏิบัติจริงในห้องเรียน ดำเนินการให้เป้าหมายตามแผนการสอนของครู สอดคล้องกับเป้าหมายหลักของโรงเรียน โดยมีการติดตามการสอนโดยการตรวจเยี่ยมอย่างไม่เป็นทางการ และแจ้งผลการนิเทศ การประเมินผลให้ครูทราบตรงกันเพื่อปรับปรุงวิธีการสอนให้ดีขึ้น

(2.3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับพัฒนาการทางวิชาการของนักเรียน มีการพบปะกับครูเป็นการส่วนตัวเพื่อพูดคุยถึงความก้าวหน้าของนักเรียน ใช้ผลคะแนนการสอบในการกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน ในการประเมินหลักสูตร ประเมินการสอนและวัดความก้าวหน้าของการดำเนินการตามเป้าหมายของโรงเรียน และแจ้งผลการเรียน รวมถึงพัฒนาการทางวิชาการให้นักเรียนทราบ

3) การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย

(3.1) การบริหารเวลาในการสอน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถจัดการกับสิ่งรบกวนต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อเวลาในการเรียนการสอน หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมเสริมในเวลาเรียน กำหนดนโยบายในการบริหารเวลาเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ และกระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่

(3.2) การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับบุคลากรที่ทำงานได้สำเร็จ โดยจัดโครงสร้างของงานที่ระบุชัดเจนถึงรางวัล มีการให้รางวัลหลากหลายวิธี เพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูอยากที่จะทำงาน

(3.3) การจัดทำให้มีการกระตุ้นจิตใจในการเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความสำเร็จทางวิชาการ โดยการให้รางวัลในรูปแบบต่างๆ

(3.4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู โดยจัดกิจกรรมเพื่อฝึกอบรมครูให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน แจ้งให้ครูทราบถึงโอกาสต่างๆ ในการพัฒนาวิชาชีพ จัดอบรมภายในโรงเรียน และช่วยเหลือให้ครูสามารถบูรณาการทักษะที่ได้เรียนรู้ หรือได้รับการอบรมไปสู่การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน

(3.5) การอยู่พร้อมเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถให้คำปรึกษาและเป็นหลักให้ครูและนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติภารกิจอยู่ในโรงเรียน จัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับนักเรียนและพบปะพูดคุยอย่างเป็นกันเองเพื่อสอบถามความต้องการของนักเรียนและครู

(3.6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถกำหนดมาตรฐานทางวิชาการให้สูงขึ้นและมีความชัดเจน กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน กำหนดเกณฑ์ความคาดหวังต่อนักเรียนและแจ้งให้ครูทราบและเข้าใจเพื่อการปฏิบัติ

(3.7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียน และชุมชน หมายถึง พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานทางการศึกษา ชุมชน ครูและนักเรียน โดยจัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชน ทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลนักเรียน

ณัฐวุฒิ จันทรโสภณ (2558, น.5) ได้ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 องค์ประกอบหลัก 13 องค์ประกอบย่อย ดังนี้

องค์ประกอบหลักที่ 1 การกำหนดพันธกิจของโรงเรียน แบ่งเป็น 2 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การร่วมกันกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน (2) การสื่อสารเป้าหมายของโรงเรียน

องค์ประกอบหลักที่ 2 การบริหารจัดการหลักสูตร แบ่งเป็น 4 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การพัฒนาและการประสานงานหลักสูตร (2) การนิเทศและประเมินการสอน (3) การติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน (4) การจัดโครงการด้านรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษ

องค์ประกอบหลักที่ 3 การเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ แบ่งเป็น 7 องค์ประกอบย่อย ได้แก่ (1) การบริหารเวลาในการเรียนการสอน (2) การจัดทำให้มีการกระตุ้นจิตใจครูในการทำงาน (3) การจัดทำให้มีการกระตุ้นจิตใจในการเรียน (4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู (5) การอยู่พร้อมในโรงเรียน

เพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน (6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ (7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียน และชุมชน

ผกากรอง ศรีประไหม (2558, น.12) ได้ศึกษา องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 6 องค์ประกอบ ดังนี้

1) การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษา หมายถึง การที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการเตรียมการเพื่อให้การปฏิบัติงานของสถานศึกษาบรรลุตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้

2) การพัฒนาหลักสูตร หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น และให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น ทำให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้เรียนสามารถที่จะนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด

3) การจัดบรรยากาศของสถานศึกษา หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การให้ความสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษา ให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

4) การพัฒนาบุคลากร หมายถึง การพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ เช่น การฝึกอบรม การศึกษาต่อ

5) การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ หมายถึง การที่ผู้บริหารมีทักษะในการจูงใจบุคลากร ได้รับความไว้วางใจในการบริหารงาน ทำให้บุคลากรให้ความร่วมมือในการปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ

6) การประเมินคุณภาพการศึกษา หมายถึง การทำกิจกรรม หรือการปฏิบัติภารกิจหลักอย่างมีระบบตามแบบแผนที่กำหนดไว้ โดยมีการควบคุมคุณภาพ การตรวจสอบคุณภาพ และการประเมินคุณภาพ จนทำให้เกิดความมั่นใจในคุณภาพและมาตรฐานของการจัดการศึกษา

ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูล ศึกษาแนวคิดจากนักวิชาการต่างๆ มาทำการจัดกลุ่มองค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และสังเคราะห์ แล้วนำมาแจกแจงความถี่ตามนักวิชาการที่มีความเห็นตรงกัน ดังรายละเอียดการสังเคราะห์องค์ประกอบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา แสดงตามตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของนักวิชาการ

ภาวะผู้นำทาง วิชาการของ ผู้บริหาร สถานศึกษา	ฉัตรชัย จันทา (2563)	ปิยพร บุญใบ (2563)	ชันติม ลอร์ (2561)	สุภาณี รำทะเลแย และ ปิยะนวด บุญมีพิพิธ (2561)	พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561)	มนัส ทวีกัน (2561)	บาลีส ภาขา (2560)	สวิตรี มาตขาว (2560)	สุนมา ศรีกังพาน (2560)	ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559)	ดวงพร แสนภูวา (2559)	เธียรพัฒน์ ชูปวา (2559)	ณัฐวุฒิ จันทริโสภา (2558)	ผกากรอง ศรีประไพ (2558)	รวม
1. ด้านการ กำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ	✓	✓	✓		✓	✓	✓		✓	✓		✓	✓		10*
2. ด้านการพัฒนา หลักสูตรและ การสอน	✓		✓			✓	✓	✓	✓	✓		✓	✓	✓	10*
3. การจัดการ ระบบเครือข่าย												✓			1
4. ด้านการสร้าง บรรยากาศการ เรียนรู้	✓		✓		✓		✓		✓	✓	✓	✓	✓	✓	10*
5. ด้านการนิเทศ การสอน							✓		✓						2
6. ด้านการ ประเมินคุณภาพ การศึกษาของ สถานศึกษา								✓			✓				2
7. ด้านการพัฒนา ระบบประกัน คุณภาพภายใน สถานศึกษา		✓										✓			2
8. ด้านความ รับผิดชอบต่อ				✓											1

ตารางที่ 2.1 การสังเคราะห์องค์ประกอบของภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามแนวคิดของนักวิชาการ (ต่อ)

ภาวะผู้นำทาง วิชาการของ ผู้บริหาร สถานศึกษา	ฉัตรชัย จันทา (2563)	ปิยพร บุญใบ (2563)	ชันติม ลอร์ (2561)	สุภาณี รำทะเลแย และ ปิยะนวด บุญมีพิพิธ (2561)	พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561)	มนัส ทวีกัน (2561)	บาลีส ภาขา (2560)	สวิตรี มาตขาว (2560)	สุนมา ศรีกังพาน (2560)	ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559)	ดวงพร แสนภูวา (2559)	เอียรพัฒน์ ชูปวา (2559)	ณัฐวุฒิ จันทโรเสภา (2558)	ผกากรอง ศรีประไพ (2558)	รวม
9. ด้านความ สามารถในการ จูงใจคน				✓											1
10. ด้านการจัดทำ แผนพัฒนาคุณภาพ การศึกษา														✓	1
11. ด้านการเป็น ผู้นำมีประสิทธิภาพ				✓				✓			✓				3
12. ด้านการพัฒนา คุณภาพผู้เรียน			✓					✓	✓	✓					4*
13. ด้านการพัฒนา คุณภาพครู	✓	✓			✓	✓	✓	✓				✓			7*
14. ด้านการพัฒนา แหล่งเรียนรู้	✓														1
15. ด้านการวัด และประเมินผล	✓														1
16. ด้านการนิเทศ กำกับ ติดตามและ ประเมินผลการจัด การเรียนการสอน														✓	1
17. ด้านการ พัฒนาบุคลากร											✓		✓		2

เกณฑ์ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกองค์ประกอบที่มีความถี่ตั้งแต่ 7 ขึ้นไป ได้แก่ ตัวแปรด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพครู ผู้วิจัยเห็นว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นอีกองค์ประกอบหนึ่งที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา

ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งหมด 5 องค์ประกอบ คือ 1) การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ 2) การพัฒนาหลักสูตรและการสอน 3) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และ 5) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยผู้วิจัยอธิบายความหมายของแต่ละองค์ประกอบต่างๆ ดังนี้

2.1.6.1 การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจไว้ดังนี้

ฉัตรชัย จันทา (2563, น.14) ได้กล่าวไว้ว่า การสร้างความรู้ความเข้าใจแก่ คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษา ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดพันธกิจด้านการเรียนการสอน การสร้างสรรค์ผลงานทางวิชาการ เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รวมถึงการบริหารจัดการกระบวนการเรียนการสอน ให้มีความสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ ปรัชญาของสถานศึกษา และเป็นการกำหนดขอบเขตของงานที่สถานศึกษาต้องรับผิดชอบในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานวิชาการ โดยการเชื่อมโยงพันธกิจ เป้าหมาย สู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

ปิยพร บุญใบ (2563, น.15) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยมีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร มีการกำหนด เป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียนโดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงาน ของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดพฤติกรรมภารกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย สู่การเชื่อมโยงภารกิจ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

ชั้นคิม ลอร์ (2561, น.14) ได้กล่าวไว้ว่า ความสามารถและพฤติกรรมในการวางแนวทางในการดำเนินงานวิชาการของผู้บริหาร กำหนดเป้าหมาย และให้ความสำคัญสูงสุดต่อการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561, น.12) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการให้ครูในโรงเรียนมีการร่วมกันกำหนดแนวทางการพัฒนาการเรียนรู้ การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียนรู้ และการสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ

มนัส ทวีกัน (2561, น.15) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินการเพื่อเพิ่มผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน กำหนดมาตรฐานการปฏิบัติของการเรียนการสอนของครู สร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการของโรงเรียน

บาลกีส กาศา (2560, น.8) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดเป้าหมายด้านวิชาการร่วมกันของผู้บริหารที่ต้องรับผิดชอบในโรงเรียนและสื่อสารเป้าหมายเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของโรงเรียน โดยเน้นผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนเป็นสำคัญ การร่วมกันกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ การเรียนรู้ การสร้างเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ การให้ความสำคัญสูงสุดต่อการเรียน

สุนนา ศรีกงพาน (2560, น.5) กล่าวไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการกำหนดพันธกิจ เพื่อสร้างองค์ความรู้ให้กับบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนมีการประสานความร่วมมือและเปิดโอกาสให้คณะครู คณะกรรมการสถานศึกษาร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาความต้องการของผู้เรียนและชุมชน โดยผู้บริหารเป็นผู้นำในการจัดทำแผนงาน การกำหนดกรอบขอบเขตของงานวิชาการ และมีการกำกับ ติดตาม การดำเนินงานตามแผนให้บรรลุเป้าหมายเพื่อนำผลการประเมินไปกำหนดแนวทางพัฒนาได้

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559, น.15) กล่าวไว้ว่า การจัดทำวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจที่มุ่งพัฒนาการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและชุมชน การสื่อสารและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเป้าหมายให้บุคลากรทุกฝ่ายทราบการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันและการกำกับ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด

เชียรพัฒน์ ชูปวา (2559, น.9) กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถกำหนดเป้าหมายในแต่ละปีอย่างมีวิสัยทัศน์ชัดเจนและเข้าใจง่าย โดยใช้ข้อมูลนักเรียนทั้งในอดีตและปัจจุบันมาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย มุ่งเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนและให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย

ณัฐวุฒิ จันทโรสภา (2558, น.5) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีหน้าที่ตัดสินใจว่าโรงเรียนควรให้ความสำคัญและทุ่มเททรัพยากรไปในกิจกรรมใดในแต่ละปี โรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพจะกำหนดเป้าหมายของโรงเรียน โดยเน้นที่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนเป็นหลัก ในการกำหนดเป้าหมายนั้นควรมีการกำหนดเป้าหมายย่อย และมีการกำหนดขอบข่ายงานที่ชัดเจนและสามารถทำได้จริง ควรมีการนำข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนทั้งในอดีตและปัจจุบันเข้ามาใช้ในการกำหนดเป้าหมาย มีการกำหนดหน้าที่ความรับผิดชอบให้กับครูและบุคลากรอย่างชัดเจน ในการกำหนดเป้าหมายควรให้ครูและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย นอกจากนี้เป้าหมายที่กำหนดควรสามารถวัดได้จริง

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ หมายถึง พฤติกรรมที่แสดงออกถึงความสามารถของผู้บริหารสถานศึกษาในการนำวิธีการต่างๆ มาใช้ในการบริหารจัดการโรงเรียน โดยมีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน สร้างความรู้ ความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร มีการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐาน วิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจ สู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ

2.1.6.2 การพัฒนาหลักสูตรและการสอน

ฉัตรชัย จันทา (2563, น.14) ได้กล่าวไว้ว่า การปรับปรุงหลักสูตรเดิมให้ดีขึ้น และให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น ทำให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้เรียนสามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด

ชั้นคิม ลอร์ (2561, น.14) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินการด้านหลักสูตรและการเรียนการสอนของผู้บริหาร มีการบริหารจัดการทรัพยากรทางการศึกษาให้เอื้อต่อการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ให้สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดการเรียนการสอน การวัดและประเมินผล ตามมาตรฐานและแนวทางที่กำหนด

มนัส ทวีกัน (2561, น.15) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้บริหารใช้กระบวนการการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนผ่านกระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนการสอนของครูผู้สอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ รวมทั้งวัดและประเมินผล

บาลกีส กษา (2560, น.8-9) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทหรือความรับผิดชอบในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน โดยใช้กระบวนการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียนการสอน การจัดทำแผนการสอนของครู การวัดและประเมินผล

สาวิตรี มาตขาว (2560, น.10) ได้กล่าวไว้ว่า การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงจากหลักสูตรการสอนแบบเดิมให้ดีขึ้น สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างสูงสุด มีการวิเคราะห์หลักสูตรการกำหนดจุดมุ่งหมายของหลักสูตร การจัดทำโครงสร้างหลักสูตร การจัดทำหลักสูตร การกำหนดการวัดและประเมินผลการนำหลักสูตรไปใช้ การประเมินผลหลักสูตร

สมนา ศรีกพาน (2560, น.5) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเทคนิควิธีการสอน การวัดผลประเมินผล และสามารถให้คำแนะนำแก่คณะครูได้ โดยผู้บริหารมีการประชุมชี้แจงให้ความรู้ ความเข้าใจในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาและให้ความสำคัญเกี่ยวกับเทคนิคการสอน การจัดทำแผนการเรียนรู้ รวมไปถึงการส่งเสริมให้คณะครูมีการแลกเปลี่ยน

ประสบการณ์ในการพัฒนาการเรียนการสอน มีการวัดผลการประเมินผลให้สอดคล้องกับสภาพท้องถิ่น และนำผลที่ได้มาพัฒนาหลักสูตรและการสอน

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559, น.15) ได้กล่าวไว้ว่า การมีความรอบรู้เกี่ยวกับ หลักสูตร การส่งเสริมและสนับสนุนในการพัฒนาหลักสูตร โดยการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนและชุมชน การส่งเสริม สนับสนุน และใช้หลักสูตร การพัฒนาบุคลากรเพื่อนำหลักสูตรไปใช้ให้บรรลุเป้าหมาย ของหลักสูตร และการกำกับ ติดตาม และประเมินผลการใช้หลักสูตร

เกียรติวัฒน์ ชูปวา (2559, น.9) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ที่สามารถสื่อสารเป้าหมายหลักของโรงเรียนไปยังครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง และนักเรียน ทั้งในรูปแบบที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ มีการจัดอภิปรายและทบทวนเป้าหมายโรงเรียน โดยเฉพาะเรื่องการตัดสินใจ ในเรื่องการเรียนการสอน หลักสูตร และงบประมาณ

ณัฐวุฒิ จันทร์โสภาก (2558, น.5) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการหลักสูตรนี้ เกี่ยวข้องกับการที่ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครูโดยเน้นเรื่องของหลักสูตรและการสอน ซึ่งเกี่ยวข้องกับ การปฏิบัติงาน 3 ด้าน ได้แก่ การนิเทศและการประเมินการสอนของครู การประสานงานหลักสูตร และการติดตามตรวจสอบและดูแลความก้าวหน้าของนักเรียน

ผกากรอง ศรีประไหม (2558, น.12) ได้กล่าวไว้ว่า การปรับปรุงหลักสูตรเดิม ให้ดีขึ้น และให้สอดคล้องกับความต้องการของบุคคลและท้องถิ่น ทำให้เกิดผลดีแก่ผู้เรียน และผู้เรียน สามารถที่จะนำมาใช้ประโยชน์อย่างสูงสุด

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาหลักสูตรและการสอน หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรและการเรียนให้ทันสมัย มีคุณภาพและประสิทธิภาพ สอดคล้องตามเกณฑ์ มาตรฐานวิชาการกับความต้องการของผู้เรียน ผู้บริหารต้องทำงานร่วมกับครูผ่านกระบวนการจัดทำ หลักสูตรสถานศึกษา แผนการสอนของครูผู้สอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งเป็นการปฏิบัติงานทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ การนิเทศ การวัดและการประเมินการสอนของครูที่หลากหลาย การกำกับ ติดตามและประเมินผล การใช้หลักสูตรและการสอน เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและประโยชน์อย่างสูงสุดแก่ผู้เรียน

2.1.6.3 การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ฉัตรชัย จันทา (2563, น.14) ได้กล่าวไว้ว่า มีการดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม พร้อมทั้งจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ตรงตามจุดประสงค์และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การจัดหาและ อำนวยความสะดวกในเรื่องของสื่อเทคโนโลยีสมัยใหม่ การส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ และการสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูและผู้เรียนในสถานศึกษา

ชั้นคิม ลอร์ (2561, น.14) กล่าวว่า การดำเนินการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ของผู้เรียน วิเคราะห์ และหาแนวทางพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน และการสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครู ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561, น.12) กล่าวว่า ผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีการส่งเสริมบรรยากาศและวัฒนธรรมการเรียนรู้ สร้างสิ่งแวดล้อมบรรยากาศ และวัฒนธรรมของโรงเรียนที่ส่งเสริมการเรียนรู้ โรงเรียนมีสิ่งแวดล้อม บรรยากาศ ที่เป็นระเบียบ ปลอดภัย และใช้ข้อมูลจากผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน เพื่อสะท้อนผลการปฏิบัติการสอนของครู

บาลีส กาษา (2560, น.8-9) กล่าวว่า การจัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาที่ปลอดภัย เป็นระเบียบ การเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครู นักเรียน และชุมชน การสร้างบรรยากาศทางวิชาการ การให้ขวัญกำลังใจแก่ครูและนักเรียน และการส่งเสริมแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

สุนา ศรีกงพาน (2560, น.6) กล่าวว่า บทบาทของผู้บริหารในการเปิดโอกาสให้คณะครูและผู้เรียนได้มีส่วนร่วมเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียน ผู้บริหารมีการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาสิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้มีความปลอดภัยและเอื้อต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมให้คณะครูจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตรงตามจุดประสงค์การเรียนรู้ โดยมีผู้บริหารคอยสนับสนุนสื่อ การจัดทำสื่อ นวัตกรรม การจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ มีการส่งเสริมกิจกรรมทางวิชาการ การจัดแหล่งเรียนรู้ อันนำไปสู่การสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างครูกับนักเรียน

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559, น.16) กล่าวว่า การสร้างแรงจูงใจเพื่อส่งเสริมบรรยากาศการเรียนรู้แก่ครูและนักเรียน การกำหนดความมุ่งหวังในการจัดการเรียนรู้ไว้สูง การส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูสร้างนวัตกรรมจัดการเรียนรู้และมุ่งสู่ฐานความรู้ที่ต้องยึดถือและปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง และการส่งเสริมการจัดสิ่งแวดล้อมทั่วไปและสิ่งแวดล้อมในชั้นเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้

ดวงพร แสนภูวา (2559, น.13) กล่าวว่า การจัดสภาพสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนให้บรรลุคุณลักษณะอันพึงประสงค์

เอียรพัฒน์ ชูปวา (2559, น.9-10) กล่าวว่า การสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ประกอบด้วย 1) การบริหารเวลาในการสอน พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถจัดการกับสิ่งรบกวนต่างๆ ที่เป็นอุปสรรคต่อเวลาในการเรียนการสอน หลีกเลี่ยงการจัดกิจกรรมเสริมในเวลาเรียน กำหนดนโยบายในการบริหารเวลาเพื่อให้เกิดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ และกระตุ้นให้ครูใช้เวลาในการจัดการเรียนการสอนอย่างเต็มที่ 2) การจัดให้มีการกระตุ้นจูงใจครูในการทำงาน พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับบุคลากรที่ทำงานได้สำเร็จ โดยจัดโครงสร้างของงานที่ระบุชัดเจนถึงรางวัล มีการให้รางวัลหลากหลายวิธีเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ครูอยากที่จะทำงาน 3) การจัด

ให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ที่ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของความสำเร็จทางวิชาการ โดยการให้รางวัลในรูปแบบต่างๆ 4) การสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู โดยจัดกิจกรรมเพื่อฝึกอบรมครูให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของโรงเรียน แจ้งให้ครูทราบถึงโอกาสต่างๆ ในการพัฒนาวิชาชีพ จัดอบรมภายในโรงเรียน และช่วยเหลือให้ครูสามารถบูรณาการทักษะที่ได้เรียนรู้หรือได้รับการอบรมไปสู่การจัดการเรียนการสอนในห้องเรียน 5) การอยู่พร้อมเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถให้คำปรึกษาและเป็นหลักให้ครูและนักเรียนใช้เวลาส่วนใหญ่ในการปฏิบัติภารกิจอยู่ในโรงเรียน จัดเวลาเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ กับนักเรียนและพบปะพูดคุยอย่างเป็นกันเอง เพื่อสอบถามความต้องการของนักเรียนและครู 6) การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่สามารถกำหนดมาตรฐานทางวิชาการให้สูงและมีความชัดเจน กำหนดคุณสมบัติของผู้เรียนไว้อย่างชัดเจน กำหนดเกณฑ์ความคาดหวังต่อนักเรียนและแจ้งให้ครูทราบและเข้าใจเพื่อการปฏิบัติ และ 7) การเสริมสร้างสัมพันธ์ที่ดีกับครู นักเรียน และชุมชน พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียนที่ให้ความสำคัญกับการสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานทางการศึกษา ชุมชน ครูและนักเรียน โดยจัดให้มีกิจกรรมเชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างบ้านโรงเรียนและชุมชน ทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลนักเรียน

ณัฐวุฒิ จันทโรสภาก (2558, น.5) ได้กล่าวไว้ว่า บรรทัดฐานการปฏิบัติในด้านต่างๆ และทัศนคติของครู นักเรียน และบุคลากรในโรงเรียน มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ในโรงเรียน ผู้บริหารจะมีบทบาทสำคัญในการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของโรงเรียนผ่านกิจกรรมด้านอื่นๆ ที่ไม่ใช่งานวิชาการโดยตรง เช่น การที่ผู้บริหารสื่อสารความคาดหวังสูงที่มีต่อตัวนักเรียนและครูผ่านนโยบายและแนวการปฏิบัติด้านต่างๆ ที่กำหนดขึ้นใช้เองภายในโรงเรียน ผู้บริหารสามารถสร้างแรงจูงใจโน้มน้าวทัศนคติครูและนักเรียน โดยการกำหนดเกณฑ์การให้รางวัลสำหรับความสำเร็จทางการเรียน การทุ่มเทความพยายาม ผู้บริหารกำหนดเกณฑ์ความคาดหวังที่ชัดเจนที่ต้องการให้เกิดกับตัวนักเรียนโดยผ่านกระบวนการบริหารเวลาในการเรียนการสอนอย่างระมัดระวัง การคัดเลือกหลักสูตรการพัฒนาบุคลากรอย่างเหมาะสม ซึ่งการเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ มีองค์ประกอบย่อยรวม 6 ด้าน ได้แก่ การบริหารเวลาในการเรียนการสอน การอยู่พร้อมในโรงเรียนเพื่อเป็นหลักแก่ครูและนักเรียน การจัดให้มีการกระตุ้นใจครูในการทำงานการสนับสนุนให้มีการพัฒนาวิชาชีพครู การพัฒนาและเสริมสร้างมาตรฐานทางวิชาการ และการจัดให้มีการกระตุ้นใจในการเรียน

ผกากรอง ศรีประไหม (2558, น.12) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน การให้ความสำคัญของบุคลากรในสถานศึกษา ให้ขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมภายในโรงเรียนที่ผู้บริหารสถานศึกษาต้องส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนา สิ่งแวดล้อมภายในโรงเรียนให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนในสถานศึกษา สนับสนุนงบประมาณ ให้จัดกิจกรรมหรือโครงการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการประชาสัมพันธ์บทความเอกสารหรือ หนังสือ การใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษาที่หลากหลาย พร้อมแสดงความยินดีให้รางวัล ครูและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นในโอกาสต่างๆ

2.1.6.4 การพัฒนาคุณภาพครู

ฉัตรชัย จันทา (2563, น.14) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดโครงการพัฒนาบุคลากร นิเทศการสอน ประเมินครูจัดให้มีระบบนิเทศและประเมินการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติการสอน

ชั้นคิม ลอร์ (2561, น.14) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินงานด้านการส่งเสริม สนับสนุนให้ครูได้รับการพัฒนาศักยภาพ ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหาร

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561, น.12) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดโครงการพัฒนาบุคลากร นิเทศการสอน ประเมินครูจัดให้มีระบบนิเทศ และประเมินการเรียนการสอนเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติการสอน

มนัส ทวีกัน (2561, น.15) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการพัฒนางานและให้ครูมี คุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพ เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้ของผู้เรียน

บาลกีส ภาษา (2560, น.9) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษาใช้ วิธีการที่หลากหลายในการส่งเสริม พัฒนา ปรับปรุงให้ครูมีคุณภาพตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย การวางแผนเพื่อพัฒนาวิชาชีพครู การส่งเสริมความก้าวหน้าทางวิชาชีพครู การส่งเสริมการทำวิจัยใน ชั้นเรียนร่วมกับครูในการสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้

สาวตรี มาตขาว (2560, น.10) ได้กล่าวไว้ว่า การดำเนินงานเพื่อให้ครูใน สถานศึกษามีความรู้ความสามารถ มีทักษะในการปฏิบัติงานในหน้าที่ให้ดีขึ้นด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สนับสนุนให้ครูเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพครู ซึ่งเป็น กิจกรรมที่สอดคล้องกับเป้าประสงค์ของโรงเรียน จัดให้มีกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียนเกี่ยวกับการ ปฏิบัติการสอนที่ดีที่สุด วางแผนการพัฒนาวิชาชีพครูที่จำเป็นต่อครูและที่ครูต้องการ ส่งเสริมจัดทำ แผนพัฒนาวิชาชีพของครูเป็นรายบุคคลร่วมกับครูในการจัดอบรมการพัฒนาวิชาชีพครูในโรงเรียน จัดหาวัสดุอุปกรณ์และแหล่งความรู้ทางวิชาชีพให้แก่ครู จัดตารางเวลาการฝึกอบรมภายในเพื่อให้เกิด ความร่วมมือในหมู่ครู นิเทศการสอนประเมินผลการทำงานของครูเพื่อให้ครูเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการทำงาน โดยนำหลักการวิจัยมาเป็นแนวทางในการพัฒนา

เกียรติพัฒน์ ชูปวา (2559, น.10) ได้กล่าวไว้ว่า พฤติกรรมของผู้บริหารโรงเรียน ที่ให้ความสำคัญกับความก้าวหน้าทางวิชาชีพของครู โดยจัดกิจกรรมเพื่อฝึกอบรมครูให้มีความสอดคล้อง กับเป้าหมายของโรงเรียน แจ้งให้ครูทราบถึงโอกาสต่างๆ ในการพัฒนาวิชาชีพ จัดอบรมภายในโรงเรียน และช่วยเหลือให้ครูสามารถบูรณาการทักษะที่ได้เรียนรู้หรือได้รับการอบรมไปสู่การจัดการเรียนการสอน ในห้องเรียน

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพครู หมายถึง ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาคุณภาพครู โดยจัดแผนพัฒนาการศึกษาที่มีกิจกรรม ฝึกอบรมครูให้มีความสอดคล้องกับเป้าหมายของสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรม การเรียนการสอน พร้อมส่งเสริมการศึกษาดูงาน เพื่อมาปรับปรุงและการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงาน ของครูให้ดีขึ้น

2.1.6.5 การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ชั้นคิม ลอร์ (2561, น.14) ได้กล่าวไว้ว่า การกำหนดแนวทางการพัฒนาผู้เรียน ตามเป้าหมายของหลักสูตรและมาตรฐานชาติ ตลอดจนการกำกับติดตามความก้าวหน้าของผู้เรียน และ การวิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน

สาวิตรี มาตขาว (2560, น.10) ได้กล่าวไว้ว่า กระบวนการที่ผู้บริหารส่งเสริม พัฒนาการเรียนรู้ของนักเรียนให้ดียิ่งขึ้นด้วยวิธีที่หลากหลาย เช่น ติดตามความก้าวหน้าของนักเรียน วิเคราะห์ข้อมูลในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของนักเรียน ส่งเสริมการสืบค้นความรู้ การยกระดับผลสัมฤทธิ์ ทางการเรียนของนักเรียน

สุนา ศรีกงพาน (2560, น.6) ได้กล่าวไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลผู้เรียน มีการส่งเสริมให้ครูมีการใช้แบบทดสอบเพื่อ ตรวจสอบผู้เรียนด้วยเครื่องมือวัดผลประเมินผลที่หลากหลาย ตลอดจนนำผลการทดสอบมาใช้ในการ ประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และมีการรายงานผลการประเมิน ความก้าวหน้าของผู้เรียนให้แก่ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559, น.16) ได้กล่าวไว้ว่า การตรวจสอบคุณภาพของ นักเรียน ครูต้องช่วยนักเรียนในการพัฒนาและเพื่อปรับปรุงผลการเรียนการสอน สามารถบอกความหมาย ของผลลัพธ์ได้อย่างชัดเจน การประเมินความก้าวหน้าของนักเรียนและต้องทำการประเมินเป็นประจำ

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน หมายถึง กระบวนการที่ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลผู้เรียน เช่น การวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ หาจุดเด่นจุดด้อยทางการเรียน นำผลการทดสอบมาพัฒนาความ

ก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และรายงานให้แก่ผู้ปกครองทราบในทุกๆ ภาคเรียน

2.2 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา เป็นกลไกสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เกี่ยวข้องสามารถตรวจสอบได้ และถูกกำหนดให้สถานศึกษาทุกแห่งต้องดำเนินการตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ และประกาศกฎกระทรวง และพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ(ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ว่าด้วย “การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

2.2.1 ความหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ดังนี้

ปิยพร บุญใบ (2563, น.64-65) ได้กล่าวไว้ว่า การประเมินผล การติดตาม ตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายในโดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น ตามแผนพัฒนาการศึกษา และแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ. (2559, น.35) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษานั้นเป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา มีการติดตาม ตรวจสอบ และพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การลงมือปฏิบัติ โดยบุคลากรภายในสถานศึกษามีหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่คอยกำกับ ติดตาม ดูแล ทำให้เกิดความเชื่อมั่นแก่ผู้รับบริการว่า สถานศึกษานั้นได้คุณภาพและมีประสิทธิภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาที่ได้รับการยอมรับ

ธนกร อัจฉกร (2557, น.5) ได้กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการและดำเนินกิจกรรมตามภารกิจปกติของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาให้เป็นกลไกที่มีพลังในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น.8-9) ได้กล่าวไว้ว่า เป็นกระบวนการจัดการเพื่อเน้นให้บรรลุเป้าหมายในการพัฒนาคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานที่ต้องการ เป็นกระบวนการที่บุคลากรทุกฝ่ายในสถานศึกษาร่วมกันวางแผน กำหนดเป้าหมายและวิธีการลงมือปฏิบัติตามแผนในทุกขั้นตอน มีการบันทึก

และติดตามตรวจสอบผลงาน หาจุดเด่น จุดที่ต้องปรับปรุง และร่วมกันปรับปรุงแผนงานนั้นๆ โดยมุ่งหวังให้มีประสิทธิภาพในการบริหารจัดการสถานศึกษาที่เน้นคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์มหาชน) (2553, น.10) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพภายใน หมายถึง การประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา หมายถึง กระบวนการหรือกลไกในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน เป็นการดำเนินงานตามภารกิจด้านวิชาการ บุคลากร งบประมาณ และการบริหารงานทั่วไป เพื่อสร้างความมั่นใจให้กับผู้ที่เกี่ยวข้อง และสถานศึกษาดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ

2.2.2 ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

นักวิชาการหลายท่านได้ให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาไว้ดังนี้

ปิยพร บุญใบ (2563, น.65) ได้กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพการศึกษาให้ได้ตรงตามมาตรฐานการศึกษา โดยการบริหารจัดการศึกษาที่เน้นนักเรียนเป็นสำคัญ อาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2553, น.1) ได้กล่าวว่า ความสำคัญของการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่

1) จุดมุ่งหมายของการประกันคุณภาพภายใน คือ การที่สถานศึกษาได้ร่วมกันพัฒนาปรับปรุงคุณภาพให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษา แต่ไม่ใช่เป็นการจับผิดหรือทำให้บุคคลเสียหาย โดยเป้าหมายที่สำคัญอยู่ที่การพัฒนาคุณภาพให้เกิดขึ้นกับผู้เรียน

2) การประกันคุณภาพการศึกษา เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารจัดการและการทำงานของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษา โดยสถานศึกษาจะต้องวางแผนการพัฒนาและแผนปฏิบัติการที่มีเป้าหมายชัดเจน

3) การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นหน้าที่ของบุคลากรทุกคนในสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นผู้บริหาร ครูปฏิบัติการ และบุคลากรอื่นในสถานศึกษา โดยในการดำเนินการจะต้องให้ผู้เกี่ยวข้อง เช่น ผู้เรียน ชุมชน เขตพื้นที่ หรือหน่วยงานกำกับ เข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดเป้าหมาย วางแผน ติดตาม ประเมินผล พัฒนาปรับปรุง ช่วยกันคิด ช่วยกันทำ เพื่อผลักดันให้สถานศึกษามีคุณภาพ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546, น.4) กล่าวไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษาเป็นกลไกสำคัญที่ทำหน้าที่ส่งเสริมและผลักดันให้กระบวนการทำงานของหน่วยงานต่างๆ ในทุกระดับชั้นของวงการศึกษาระดับบุคคลที่เกี่ยวข้องดำเนินไปอย่างประสานสอดคล้องกันเป็นระบบ มุ่งหน้าไปทิศทางที่ได้ร่วมกันกำหนดไว้เพื่อให้บรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ อันได้แก่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรม และศีลธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ทั้งนี้โดยอาศัยหลักการและชีวิตและจัดการคุณภาพสมัยใหม่ที่เน้นการสร้างเชื่อมั่นให้กับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ว่าผลิตผลหรือการบริการที่เป็นผลผลิตขององค์กรจะมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดไว้ โดยที่ความเชื่อมั่นนี้ต้องอยู่บนรากฐานของหลักวิชา ข้อเท็จจริง หลักฐานเชิงประจักษ์ และความสมเหตุสมผลเป็นสำคัญ

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามีความสำคัญในการบริหารจัดการและการดำเนินกิจกรรมตามภารกิจของสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นการสร้างเชื่อมั่นให้ผู้รับบริการการศึกษา ทั้งยังเป็นการป้องกันการจัดการศึกษาที่ด้อยคุณภาพและสร้างสรรค์การศึกษาจากอาศัยการมีส่วนร่วมของบุคลากรและผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย และเป็นกลไกที่มีสำคัญในการพัฒนาประชากรให้มีคุณภาพสูงยิ่งขึ้น

2.2.3 หลักการและแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545 และ (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 บัญญัติให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ทั้งการประกันคุณภาพภายใน และการประกันคุณภาพภายนอก เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับ และต้องเป็นไปตามที่กฎกระทรวงกำหนด ดังนั้น จึงได้มีการยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 และให้ใช้กฎกระทรวงที่ปรับปรุงใหม่ คือ กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 แทน เนื่องจากแนวทางในการดำเนินการตามกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553 ไม่สอดคล้องกับหลักการประกันคุณภาพการศึกษาที่แท้จริง จึงส่งผลให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาทั้งภายในและภายนอกไม่สัมพันธ์กัน เกิดความซ้ำซ้อน และคลาดเคลื่อนจากการปฏิบัติ ทำให้ไม่สะท้อนความเป็นจริงและเป็นการสร้างภาระแก่สถานศึกษาและบุคลากรในสถานศึกษา ตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่กำกับดูแล และหน่วยงานภายนอกเกินความจำเป็น สมควรปรับปรุงระบบ หลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อให้มีกลไกการปฏิบัติที่เอื้อต่อการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ และเกิดประสิทธิภาพในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการ (2553, น.6-12) หลักเกณฑ์ และวิธีการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามกฎกระทรวง ว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และวิธีการประกันคุณภาพ

การศึกษา พ.ศ. 2553 ได้กำหนดหลักเกณฑ์และแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในให้สถานศึกษาดำเนินการ โดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและภาคเอกชนดังต่อไปนี้

- 1) กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 2) จัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
 - 3) จัดระบบบริหารและสารสนเทศ
 - 4) ดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา
 - 5) จัดให้มีการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา
 - 6) จัดให้มีการประเมินคุณภาพภายในตามมาตรฐานการศึกษา
 - 7) จัดทำรายงานประจำปีที่เป็นรายงานประเมินคุณภาพภายใน
 - 8) จัดให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง
- การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในของสถานศึกษา จึงยึดหลักการ

3 ประการ คือ

1) หลักการกระจายอำนาจ (Decentralization) สถานศึกษามีอิสระและมีความคล่องตัวในการบริหารและตัดสินใจดำเนินงาน ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ งบประมาณ บุคลากร และทรัพยากร การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกและผู้สอนทำบทบาทหน้าที่ในการสอน จัดกิจกรรมและพัฒนาสื่อเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนให้บรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรได้อย่างเต็มที่ สามารถจัดการศึกษาได้สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ ความต้องการของชุมชนและสังคมได้มากที่สุด

2) หลักการเปิดโอกาสการมีส่วนร่วมในการทำงาน (Participation) หน่วยงานทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ประกอบการ ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนชาวบ้าน เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทั้งในฐานะเป็นคณะกรรมการสถานศึกษา หรือคณะทำงานในส่วนอื่นๆ ของสถานศึกษา โดยมีการร่วมกันคิด ตัดสินใจ สนับสนุน ส่งเสริม และติดตาม ตรวจสอบการดำเนินงานตลอดจนร่วมภาคภูมิใจในความสำเร็จของสถานศึกษา

3) หลักการแสดงการรับผิดชอบต่อตรวจสอบได้ มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมายที่ผู้เรียน ผู้ปกครอง และชุมชน ต้องได้รับรู้เพื่อการพัฒนาาร่วมกันและเพื่อการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานของสถานศึกษาว่า สามารถนำพาผู้เรียนไปสู่มาตรฐานที่ได้กำหนดร่วมกันไว้หรือไม่จากเป้าหมายและจุดเน้นการพัฒนาดังกล่าว สถานศึกษาต้องสร้างการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา (School Improvement Plan) เลือกกลวิธีการพัฒนาที่เหมาะสมและสามารถทำให้เกิดผลได้อย่างเป็นรูปธรรม มีการประชาสัมพันธ์ เป้าหมายและจุดเน้นที่ต้องการพัฒนาให้ทุกฝ่ายได้รับรู้เพื่อ

เป็นสัญญาประชาคม และเพื่อให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีทิศทางการทำงานที่ชัดเจนสู่เป้าหมายเดียวกัน จากหลักการดังกล่าวข้างต้นการประกันคุณภาพการศึกษาจึงมีกระบวนการดำเนินการที่สัมพันธ์ต่อเนื่องกัน 3 ชั้น คือ

(3.1) การประเมินคุณภาพภายใน เป็นการประเมินคุณภาพการจัดการศึกษา การติดตามและการตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา กระทำโดยบุคลากรของสถานศึกษา หรือโดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่กำกับดูแลสถานศึกษา ทั้งนี้ เพื่อนำผลจากการประเมินไปใช้ในการวางแผนพัฒนา กิจกรรมโครงการพัฒนาที่จัดทำขึ้น จึงตั้งอยู่บนฐานความเป็นจริง มีความเป็นไปได้ และสำเร็จผลในเวลาอันเหมาะสม

(3.2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการติดตามตรวจสอบความก้าวหน้าของการปฏิบัติตามแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และจัดทำรายงานการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา พร้อมทั้งเสนอแนะมาตรการเร่งรัดการพัฒนาคูณภาพการศึกษา เมื่อจะตรวจสอบความก้าวหน้าสถานศึกษาจะต้องมีข้อมูลสารสนเทศที่แสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษา ดังนั้น จึงจำเป็นต้องมีการวางระบบการเก็บรวบรวมข้อมูลและสารสนเทศเกี่ยวกับผู้เรียนและการปฏิบัติงานเป็นประจำทุกปี มีวิธีการเก็บข้อมูลที่ไม่ยุ่งยากและเกิดจากการปฏิบัติจริงข้อมูลสารสนเทศที่จะแสดงแนวโน้มผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และคุณภาพการบริหารจัดการของสถานศึกษาได้ ไม่ควรจะน้อยกว่า 3 ปีการศึกษา ดังนั้น ครูทุกคนต้องสามารถแสดงข้อมูลผลการเรียนของผู้เรียนได้เป็นรายบุคคล รายห้องเรียน รายชั้น รายกลุ่มสาระ จนเป็นข้อมูลรวมระดับสถานศึกษาได้ หรือโครงการอื่นๆ ที่สถานศึกษาดำเนินการก็จะต้องสามารถตอบได้ว่าเหตุใดจึงเพิ่มกิจกรรมใหม่ขึ้น หรือปรับลดกิจกรรมบางอย่างลง ข้อมูลสารสนเทศเหล่านี้จะถูกนำไปสรุปรายงานให้คณะกรรมการสถานศึกษาทราบเพื่อร่วมกันหาแนวทางพัฒนาต่อไป

(3.3) การพัฒนาคูณภาพการศึกษา เป็นกระบวนการพัฒนาการศึกษาเข้าสู่คุณภาพที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาการจักระบบและโครงสร้าง การวางแผนและการดำเนินงานตามแผน รวมทั้ง “สร้างจิตสำนึก” ให้เห็นว่าการพัฒนาคูณภาพการศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็น “ความรับผิดชอบร่วมกัน” ของทุกคน

จากที่กล่าวมาดั่งข้างต้นจึงสรุปได้ว่า การพัฒนาคูณภาพการศึกษา คือ หน้าที่หลักของสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนให้มีคุณภาพที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เป็นเป้าหมายในการกำหนดรูปของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การคิดกิจกรรมโครงการหรือพัฒนานวัตกรรมต้องสะท้อนผลที่เกิดกับผู้เรียน อย่างไรก็ตามการดำเนินงานจะบรรลุผลสำเร็จได้ต้องเกิดจากการปฏิบัติงานของทุกคนทำงานอย่างเป็นระบบ ทำงานร่วมกันได้ตีรับฟังและยอมรับความคิดเห็นซึ่งกันและกันพร้อมที่จะแก้ไขให้ดีขึ้น

2.2.4 หลักการแนวคิดทั่วไปเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา

1) ความหมายของมาตรฐานการศึกษา

ปิยพร บุญใบ (2563, น.65) กล่าวว่าไว้ว่า ปัจจัยกระบวนการคุณลักษณะที่กำหนดขึ้น เพื่อให้สถานศึกษาได้กำกับ ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลและประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานประกันคุณภาพ (2560, น.115) ได้กล่าวไว้ว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์และมาตรฐานที่ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียง สำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น.6) ได้กล่าวไว้ว่า สิ่งที่ต้องการให้เกิดในสถานศึกษาที่เกี่ยวกับปัจจัยกระบวนการและผลผลิตของการจัดการศึกษา เพื่อการกำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประกันคุณภาพของสถานศึกษา รวมถึงระดับคุณภาพผลผลิตทางการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน โดยเฉพาะผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครูผู้บริหารสถานศึกษา หรือกระบวนการบริหารจัดการศึกษา

พระราชบัญญัติพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กล่าวว่าไว้ว่า การศึกษาเป็นกระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึกการอบรม การสื่อสารทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อมสังคมการเรียนรู้ และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคล เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และนิยามมาตรฐานการศึกษาว่าเป็นข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพที่พึงประสงค์ เพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการส่งเสริมและกำกับดูแลการตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

จากนักวิชาการที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษา หมายถึง กระบวนการของสถานศึกษาที่กำหนด ส่งเสริม และกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการประกันคุณภาพ การศึกษาและระดับคุณภาพการศึกษาที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน จากกระบวนการจัดการเรียนการสอนของครู

2) มาตรฐานกับการประกันคุณภาพการศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น.8-9) กล่าวว่าไว้ว่า การประกันคุณภาพการศึกษา (Quality Assurance) เป็นกลไกสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดำเนินไปอย่างต่อเนื่อง การประกันคุณภาพมีหลักการสำคัญ คือ การกระจายอำนาจ การเปิดโอกาสให้มีส่วนร่วมในการทำงานและการแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ ระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ประกอบด้วย กระบวนการดำเนินงานที่สัมพันธ์กัน 3 ส่วน คือ

(2.1) การประเมินคุณภาพภายใน ซึ่งดำเนินการได้โดยสถานศึกษาเองหรือการประเมินโดยหน่วยงานต้นสังกัด

(2.2) การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา ต้องมีการติดตาม ตรวจสอบ ความก้าวหน้าในการดำเนินโครงการกิจกรรมงานเป็นระยะ มีผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน เพื่อการรวบรวม สารสนเทศ และผลการติดตามตรวจสอบมาใช้ปรับปรุงงานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้จะแสดงว่าสถานศึกษา ทำงานอย่างเป็นระบบแล้ว ยังเป็นการเตรียมตัวให้พร้อมรับการติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาจาก หน่วยงานต้นสังกัด อย่างน้อย 1 ครั้ง ภายใน 3 ปี และการประเมินคุณภาพภายนอกอีกด้วย

(2.3) การพัฒนาคุณภาพการศึกษา เป็นการดำเนินกิจกรรมใดๆ เพื่อให้เกิดการยก ระดับคุณภาพให้สูงขึ้น โดยมีมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเป็นเป้าหมาย ในการกำหนดมาตรฐาน การศึกษาของสถานศึกษา ต้องสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาชาติและมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาอาจเพิ่มเติมมาตรฐานที่เฉพาะเจาะจงเหมาะสมกับสภาพของชุมชนได้ มาตรฐานจะเป็นกรอบ ควบคุมการดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า มาตรฐานกับการประกันคุณภาพการศึกษา หมายถึง กลไกสำคัญที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยมีหลักการสำคัญคือ การเปิดโอกาสให้มี ส่วนร่วมในการทำงานและการแสดงความรับผิดชอบที่สามารถตรวจสอบได้ ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ การประเมินคุณภาพภายใน การติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษาสถานศึกษา และการพัฒนาคุณภาพ การศึกษา

3) ความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา

การปฏิรูปการศึกษาที่ผ่านมาเปิดโอกาสให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษา ทั้งทางตรงในรูปของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และทางอ้อมในรูปของสมาคมผู้ปกครอง ศิษย์เก่า หน่วยงานองค์กรภาครัฐ ภาคเอกชนประกอบการต่างๆ สิ่งที่ได้เห็นได้ชัด คือ สถานศึกษาเป็นผู้จัดทำ หลักสูตร เพื่อจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนให้มีคุณภาพตามเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ความต้องการและบริบทของ ท้องถิ่น โดยใช้กรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่สถานศึกษามีอิสระในการบริหารจัดการ ศึกษาด้วยตนเอง ย่อมทำให้เกิดคุณภาพแก่ผู้เรียน คุณภาพการบริหารจัดการการศึกษาแตกต่างกันไป ด้วยเหตุนี้ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 จึงกำหนด ให้สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด จัดให้มีระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาที่ได้มาตรฐานเดียวกัน และให้มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เป็นสาระเกี่ยวกับอุดมการณ์ เป้าหมายและยุทธศาสตร์การจัดการศึกษาที่พึงประสงค์ มาตรฐานการศึกษาจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งใน เชิงปรัชญา คือ สำคัญต่อการวางรากฐานของการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ให้เกิดความสมดุลในคุณภาพ ของผู้เรียน สามารถพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ในสังคมได้อย่าง เป็นปกติสุข สอดคล้องกับความต้องการของสังคม ชุมชน และมีเอกลักษณ์ของท้องถิ่นหรือชุมชน เมื่อมอง ในทางปฏิบัติมาตรฐานการศึกษามีความสำคัญต่อการวางนโยบาย การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ และ

มาตรการในการพัฒนาการจัดการศึกษาทั้งในปัจจุบันและอนาคต ที่สภาพแวดล้อมมีความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว นอกจากนี้ มาตรฐานการศึกษาที่มีความสำคัญในแง่ของการเป็นฐานข้อมูล สนับสนุนการพยากรณ์คุณภาพที่คาดหวังตามที่ต้องการ ก่อให้เกิดการวางแผนระยะสั้น ระยะกลาง และระยะยาวล่วงหน้าได้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2554, น. 8-9)

จากที่กล่าวมาข้างต้นความสำคัญของมาตรฐานการศึกษา จึงสรุปได้ว่า มาตรฐานการศึกษาเป็นแนวทางให้เกิดคุณภาพของผู้เรียน มีความสำคัญต่อการวางนโยบายการพัฒนาการจัดการศึกษานำมาสู่การสร้างอุดมการณ์ของการจัดการศึกษา มีองค์ประกอบสำคัญ คือ การบูรณาการความสอดคล้อง การรับผิดชอบร่วมกัน และการพัฒนาอย่างยั่งยืน

2.2.5 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน 21 ประเด็น พิจารณาแต่ละมาตรฐาน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น.13-18) มีรายละเอียด ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

คุณภาพของผู้เรียน หมายถึง ผลการเรียนรู้ที่เป็นคุณภาพของผู้เรียนทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ประกอบด้วย ความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร การคิดคำนวณ การคิดประเภทต่างๆ การสร้างนวัตกรรม การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร การมีความรู้ทักษะพื้นฐานและเจตคติที่ดีต่อวิชาชีพ และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ที่เป็นค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รวมทั้งสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

(1) ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

(1.1) มีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ หมายถึง ผู้เรียนมีทักษะในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ ตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดในแต่ละระดับชั้น

(1.2) มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด จำแนกแยกแยะ ไตร่ตรอง พิจารณาอย่างรอบคอบ โดยใช้เหตุผลประกอบการตัดสินใจ มีการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหาอย่างมีเหตุผล

(1.3) มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการรวบรวมความรู้ได้ด้วยตัวเองและการทำงานเป็นทีม เชื่อมโยงองค์ความรู้ และประสบการณ์มาใช้ในการสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆ อาจเป็นแนวความคิดโครงการ โครงการงาน ชิ้นงาน ผลผลิต

(1.4) มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร หมายถึง ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม ในด้านการเรียนรู้ การสื่อสาร การทำงาน อย่างสร้างสรรค์และมีคุณธรรม

(1.5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษา หมายถึง ผู้เรียนบรรลุ และมีความก้าวหน้าในการเรียนรู้ตามหลักสูตรสถานศึกษาจากพื้นฐานเดิม ในด้านความรู้ ความเข้าใจ ทักษะ กระบวนการต่างๆ รวมทั้งมีความก้าวหน้าในผลการทดสอบระดับชาติ หรือผลการทดสอบอื่นๆ

(1.6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐานในการจัดการเจตคติที่ดี พร้อมทั้งจะศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น การทำงานหรืองานอาชีพ

(2) คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

(2.1) การมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด หมายถึง ผู้เรียน มีพฤติกรรมเป็นผู้ที่มีคุณธรรม จริยธรรม เคารพในกฎกติกา มีค่านิยมและจิตสำนึกตามที่สถานศึกษากำหนด โดยไม่ขัดกับกฎหมายและวัฒนธรรมอันดีของสังคม

(2.2) ความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย หมายถึง ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่น เห็นคุณค่าของความเป็นไทย มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์วัฒนธรรมและประเพณีไทย รวมทั้งภูมิปัญญาไทย

(2.3) การยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย หมายถึง ผู้เรียน ยอมรับและอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างระหว่างบุคคล ในด้านเพศ วัย เชื้อชาติ ศาสนา ภาษาวัฒนธรรม ประเพณี

(2.4) สุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคม ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพกาย สุขภาพจิต อารมณ์ และสังคม และแสดงออกอย่างเหมาะสมในแต่ละช่วงวัย สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นอย่างมีความสุข เข้าใจผู้อื่น ไม่มีความขัดแย้งกับผู้อื่น

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ เป็นการจักระบบบริหารจัดการคุณภาพ ของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการ ที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ การจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจักระบบเทคโนโลยี สารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและ สังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้

(2) มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน หมายถึง สถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความ ต้องการของชุมชน ท้องถิ่น วัตถุประสงค์ของแผนการศึกษาแห่งชาติ นโยบายของรัฐบาลและของต้นสังกัด รวมทั้งทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม

(2.1) มีระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ ทั้งในส่วนการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา การนำแผนไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีการติดตามตรวจสอบประเมินผลและปรับปรุงพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีการบริหารอัตรากำลัง ทรัพยากรทางการศึกษา และระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียน มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลมาใช้ในการพัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย มีส่วนร่วมในการวางแผนปรับปรุงและพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อผลการจัดการศึกษา

(2.2) ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษา และทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายถึง สถานศึกษามีการบริหารจัดการเกี่ยวกับงานวิชาการ ทั้งด้านการพัฒนาหลักสูตร กิจกรรมเสริมหลักสูตรที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน เชื่อมโยงวิถีชีวิตจริง และครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย หมายรวมถึง การจัดการเรียนการสอนของกลุ่มที่เรียนแบบควรรวมหรือกลุ่มที่เรียนร่วมด้วย

(2.3) พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ หมายถึง สถานศึกษา ส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ มาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน

(2.4) จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ หมายถึง สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน และสภาพแวดล้อมทางสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ และมีความปลอดภัย

(2.5) จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการจัดระบบการจัดการ การพัฒนาและการบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพของสถานศึกษา

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญซึ่งเป็นกระบวนการจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคลดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

(3) จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ หมายถึง การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานการเรียนรู้ตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นให้ผู้เรียนได้เรียนรู้โดยผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีแผนการจัดการเรียนรู้ที่สามารถนำไปจัดกิจกรรมได้จริง มีรูปแบบการจัดการเรียนรู้เฉพาะสำหรับผู้ที่มีความจำเป็นและต้องการความช่วยเหลือพิเศษ

ผู้เรียนได้รับการฝึกทักษะ แสดงออกแสดงความคิดเห็น สรุปลงค์ความรู้ นำเสนอผลงานและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้

(3.1) ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ หมายถึง สถานศึกษามีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ รวมทั้งภูมิปัญญาท้องถิ่นมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ โดยสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้แสวงหาความรู้ด้วยตนเองจากสื่อที่หลากหลาย

(3.2) มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก หมายถึง ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน โดยเน้นการการมีปฏิสัมพันธ์เชิงบวก ให้เด็กรักครู ครูรักเด็ก และเด็กรักเด็ก เด็กรักที่จะเรียนรู้ สามารถเรียนรู้ร่วมกันอย่างมีความสุข

(3.3) ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน หมายถึง สถานศึกษามีการตรวจสอบและประเมินคุณภาพการจัดการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ มีขั้นตอน โดยใช้เครื่องมือและวิธีการวัดและประเมินผลที่เหมาะสมกับเป้าหมายในการจัดการเรียนรู้ และให้ข้อมูลย้อนกลับแก่ผู้เรียนเพื่อนำไปใช้พัฒนาการเรียนรู้อีก

(3.4) มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ หมายถึง ครูและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ รวมทั้งให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปได้ว่า ในแต่ละมาตรฐานตัวบ่งชี้ได้กำหนดคำอธิบาย ออกเป็นประเด็นการพิจารณาตามกรอบกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 นโยบาย ปฏิรูประบบการประเมินและประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา และประกาศมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ สำหรับให้สถานศึกษาประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอก ซึ่งจะทำให้เกิดความมั่นใจแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ทุกฝ่าย ว่าการจัดการศึกษาของสถานศึกษามีคุณภาพได้มาตรฐานจากการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน ของสถานศึกษา

2.3 บริบทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดสระบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563-2565 จัดทำขึ้นเพื่อขับเคลื่อนนโยบายและยุทธศาสตร์ของกระทรวงศึกษาธิการไปสู่การปฏิบัติ โดยการยกระดับคุณภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้ได้มาตรฐานสากล ผลักดันการสร้างสรรค์นวัตกรรมในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เสริมสร้างการรักษาสีงแวดล้อมสู่สถานศึกษา ภาควิชาและชุมชน ผลักดันการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม โดยการน้อมนำปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และยกระดับการบริหารจัดการศึกษามุ่งผลสัมฤทธิ์ โดยกำหนดแผนงาน โครงการ และงบประมาณของแต่ละหน่วยงานในพื้นที่ รวมทั้ง การบูรณาการความร่วมมือกันเพื่อให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์การพัฒนาในพื้นที่จังหวัดสระบุรี ภายใต้ วิสัยทัศน์ “การศึกษาจังหวัดสระบุรีมีคุณภาพในระดับสากล สร้างสรรค์นวัตกรรม ใส่ใจสิ่งแวดล้อม สู่เป้าหมายชีวิตที่ดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

2.3.1 สารสำคัญของแผนพัฒนาการศึกษา (พ.ศ. 2563–2565)

1) วิสัยทัศน์ “การศึกษาจังหวัดสระบุรี มีคุณภาพระดับสากล สร้างสรรค์นวัตกรรม ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เป็นพลเมืองดีตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”

2) พันธกิจ เสริมสร้างคนให้มีคุณภาพระดับสากล ปลูกจิตสำนึกรักษาสีงแวดล้อมและเป็นพลเมืองดี ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ส่งเสริมการสร้างและผลิตนวัตกรรมในกระบวนการจัดการศึกษา ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการ

3) ประเด็นยุทธศาสตร์

(3.1) การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างความมั่นคง

(3.2) การจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะในการแข่งขัน

(3.3) การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนทุกช่วงวัย

(3.4) การสร้างโอกาสทางการศึกษาอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

(3.5) การสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

(3.6) การพัฒนาระบบบริหารจัดการศึกษาที่มุ่งผลสัมฤทธิ์

4) เป้าประสงค์

(4.1) ผู้เรียนเป็นพลเมืองดี มีคุณธรรม จริยธรรมน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และมีความมั่นคงในชีวิต

(4.2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนได้รับการยอมรับทั้งในประเทศและต่างประเทศ

(4.3) ผู้เรียนมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการตลาดแรงงานและสถานประกอบการ

(4.4) หน่วยงานและสถานศึกษามีนวัตกรรมในกระบวนการจัดการศึกษา

- (4.5) คนทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนาสมรรถนะตรงตามความต้องการของพื้นที่
- (4.6) คนทุกช่วงวัยได้รับโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ
- (4.7) สถานศึกษาเครือข่ายการศึกษาและชุมชนร่วมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- (4.8) มีระบบการบริหารจัดการการศึกษาที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามหลักธรรมาภิบาล

2.3.2 ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัดโดยสังเขป

1) ลักษณะภูมิประเทศ ที่ตั้งและอาณาเขต ลักษณะภูมิประเทศพื้นที่จังหวัดสระบุรี เป็นส่วนหนึ่งของบริเวณลุ่มน้ำที่ราบลุ่มภาคกลาง รวมกับอีกส่วนหนึ่งของทิวเขาตองพญาเย็น สภาพภูมิประเทศโดยทั่วไปมีลักษณะแตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัด 3 ลักษณะ คือ บริเวณที่ราบลุ่ม บริเวณเขาหยาบหรือเขาเตี้ย และบริเวณเขาสูง

จังหวัดสระบุรีเป็นจังหวัดอยู่ภาคกลางของประเทศไทย ซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของกรุงเทพมหานคร ประมาณเส้นรุ้งที่ 14 องศา 31 ลิปดา 43.59439 พิลิปดาเหนือ กับเส้นแวงที่ 100 องศา 54 ลิปดา 35.58478 พิลิปดาตะวันออก อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 1 (ถนนพหลโยธิน) ระยะทางประมาณ 108 กม. (อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ-ศาลากลางจังหวัด) และตามทางรถไฟสายตะวันออกเฉียงเหนือ ระยะทางประมาณ 113 กิโลเมตร และตามแม่น้ำเจ้าพระยาแยกเข้าแม่น้ำป่าสักประมาณ 165 กิโลเมตร เนื้อที่จังหวัดสระบุรีมีเนื้อที่ทั้งหมด 3,576.486 ตร.กม. หรือประมาณ 2,235,304 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.70 ของพื้นที่ประเทศอาณาเขตจังหวัดสระบุรี มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้ อาณาเขต

ทิศเหนือ ติดต่อ อำเภอชัยบาดาลอำเภอพัฒนานิคม และอำเภอเมืองลพบุรี

ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ติดต่อ อำเภอปากช่อง อำเภอสีคิ้ว จังหวัดนครราชสีมา และ อำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก

ทิศใต้ ติดต่อ อำเภอหนองเสือ จังหวัดปทุมธานี และ อำเภอวังน้อย อำเภอกุทัย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

ทิศตะวันตก ติดต่อ อำเภอภาชี อำเภอท่าเรือ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ อำเภอเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

2) สภาพทางการปกครองและการเมือง ประชากร จำนวนประชากร ณ ธันวาคม 2560 มีทั้งสิ้น 642,040 คน เป็นชาย 316,489 คน เป็นหญิง 325,551 คน สำหรับอำเภอที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองสระบุรี จำนวน 118,375 คน รองลงมา ได้แก่ อำเภอแก่งคอย มีจำนวน 100,382 คน และอำเภอหนองแค จำนวน 93,657 คน โดยแบ่งเขตการปกครอง จำแนกออกเป็น 13 อำเภอ 111 ตำบล

973 หมู่บ้าน 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 4 เทศบาลเมือง 34 เทศบาลตำบล และ 70 องค์การบริหารส่วนตำบล (ระบบสถิติทางการทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ เดือนธันวาคม 2560)

2.3.3 ข้อมูลพื้นฐานด้านการศึกษา

สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี มีหน่วยงานทางการศึกษาในจังหวัด ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2 สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี

ตารางที่ 2.2 จำนวนสถานศึกษา ครู และนักเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานของจังหวัดสระบุรี ปีการศึกษา 2563 จำแนกตามสังกัด

เขตพื้นที่การศึกษา	สถานศึกษา (แห่ง)	ครู
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1	120	1,379
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2	139	1,818
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี	21	1,463
รวม	280	4,660

ที่มา: สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี

2.3.4 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี

บริบทการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดสระบุรี ในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ปีการศึกษา 2562 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) จัดสอบ O-NET ของนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ในจังหวัดสระบุรี ซึ่งประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 และ เขต 2 จำนวน 259 โรงเรียน พบว่า ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวม 37.05 คะแนน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาษาไทย (Mean=48.72) รองลงมาคือ วิทยาศาสตร์ (Mean=34.59) ภาษาอังกฤษ (Mean=33.30) และ คณิตศาสตร์ (Mean=31.60) มีคะแนนเฉลี่ยลดลงทุกระดับทุกสังกัด ลดลง -4.84 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในจังหวัด พบว่า ทุกสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สำนักงานและในส่วนของระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนสังกัดในเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี จำนวน 21 โรงเรียน มีคะแนนเฉลี่ยในภาพรวม 34.86 คะแนน โดยกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ภาษาไทย (Mean=53.17) รองลงมาคือ ภาษาอังกฤษ (Mean=31.77) วิทยาศาสตร์ (Mean=29.24) และ คณิตศาสตร์ (Mean=25.26) ตามลำดับ มีคะแนนเฉลี่ยลดลงทุกระดับ

ทุกสังกัด ลดลง -1.06 เมื่อพิจารณาคะแนนเฉลี่ยในจังหวัด พบว่า ทุกสังกัดมีคะแนนเฉลี่ยต่ำกว่าระดับประเทศทุกวิชา ยกเว้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าระดับประเทศ คือ ภาษาอังกฤษ (Mean=33.28) (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี, 2562)

2.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.4.1 งานวิจัยในประเทศ

ผู้วิจัยขอเสนองานวิจัยในประเทศของนักการศึกษาหลายท่าน ดังต่อไปนี้

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการ

ฉัตรชัย จันทา (2563) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม พบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพโดยรวม มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำแนกตามที่มีประสบการณ์ทำงานในการทำงาน ต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามที่อยู่ปฏิบัติงานอยู่ในขนาดของโรงเรียนต่างกัน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

5) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามลักษณะโรงเรียนที่เปิดสอนต่างกัน โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

6) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม จำแนกตามโรงเรียนสังกัดสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม โดยรวมมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

7) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ควรได้รับการพัฒนา จำนวน 3 ด้านใหม่ ได้แก่ ด้านการพัฒนาหลักสูตร โดยให้ผู้บริหารสร้างความตระหนักให้เห็นความสำคัญของหลักสูตร ปรับวิธีคิดให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันด้านการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน โดยให้ผู้บริหาร

นิเทศกำกับติดตามและประเมินผลการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ด้านการพัฒนาคุณภาพครู โดยให้ผู้บริหารส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรได้รับการอบรมสัมมนาและศึกษาต่อพัฒนาตนเองตามจรรยาบรรณวิชาชีพ นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการพัฒนาครูนิเทศกำกับติดตามและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน มีการให้รางวัลและแรงจูงใจสำหรับครู

ชั้นคิม ลอร์ (2561) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน เปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนและประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน และหาแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร พบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

2) ประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ และสังกัดของโรงเรียน ทั้งโดยรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน แต่จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

4) ประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพ และสังกัดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน แต่จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน โดยรวมพบว่า มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ด้านการบริหารจัดการหลักสูตร (X) และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (X), ด้านการพัฒนาผู้เรียน (X3) ด้านการพัฒนาครู (X) และด้านกำหนดเป้าหมาย และพันธกิจการเรียนรู้ (X) สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนได้ โดยสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน ได้ร้อยละ 55.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์เท่ากับ : 0.294 สามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้ $Y = 0.889 + 0.172 X_2 + 0.224 X_5 + 0.143 X_6 + 0.120 X_7 + 0.094 X_8$, และสามารถเขียนสมการวิเคราะห์การถดถอยในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้ $Z = 0.202 Z_{x_2} + 0.250 Z_{x_5} + 0.15 Z_{x_6} + 0.146 Z_{x_7} + 0.146 Z_{x_8}$

7) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียน เสนอแนะไว้ 5 ด้าน ประกอบด้วย

ด้านการกำหนดเป้าหมายและพันธกิจการเรียนรู้ ด้านการบริหารจัดการหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาผู้เรียน ด้านพัฒนาครู และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ (2561) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์และหาอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 จำแนกตามสถานภาพโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จำแนกตามขนาดของโรงเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และจำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = .423$)

4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 คือ ภาวะผู้นำวิชาการด้านการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจการเรียนรู้ และภาวะผู้นำวิชาการด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และภาวะผู้นำวิชาการด้านการพัฒนาคุณภาพครู มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เสนอแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

สกลนคร เขต 3 ใน 3 ด้าน คือ ภาวะผู้นำวิชาการด้านการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ การเรียนรู้ ภาวะผู้นำวิชาการด้านการสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ ภาวะผู้นำวิชาการด้านการพัฒนาคุณภาพครู ทรายูธ ทองอากาศ (2560) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด พบว่า 1) ภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ 3) ผลการเปรียบเทียบ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด จำแนก ตามสถานภาพ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สาวิตรี มาตขาว (2560) ได้ศึกษา เรื่อง ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร สถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต 22 1) ศึกษาปัจจัยเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ศึกษาประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน 3) วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยภาวะผู้นำ ทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน 4) ศึกษาปัจจัยภาวะ ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้สอนในโรงเรียน และ 5) หาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่เลือกมาศึกษา ทุกปัจจัยมีการดำเนินงาน อยู่ในระดับมาก
2) ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อยู่ในระดับมาก
3) ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์กันทางบวกกับ ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกด้าน โดยมีความ สัมพันธ์กันในระดับมาก และมีความสัมพันธ์ทางบวก ($r=0.740$) เมื่อพิจารณารายด้าน ปัจจัยภาวะผู้นำ ทางวิชาการ และประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน ทั้ง 7 ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ ทางสถิติที่ระดับ .01

4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการ จัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน มี 5 ปัจจัย เรียงตามลำดับการมีอำนาจพยากรณ์สูงสุดลงไปตาม ลำดับ คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน รองลงมา คือ ด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพ ด้านการพัฒนานักเรียน และด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ โดย

สามารถร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอน โดยรวมได้ร้อยละ 54.40 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการพยากรณ์ +.258

5) แนวทางการพัฒนาปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความเห็นของผู้เชี่ยวชาญ มีความสอดคล้องกับข้อค้นพบเชิงปริมาณและให้มีการดำเนินการพัฒนาภาวะผู้นำทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรและการสอน การพัฒนาวิชาชีพของบุคลากร การพัฒนานักเรียน การเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

บาลกีส กษา (2560) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 2) เพื่อเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า

1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 พบว่า ภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2) ผลการเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 จำแนกตามตัวแปร เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน พบว่า ภาพรวมไม่แตกต่างกัน และครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ที่ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาขนาดต่างกัน มีความคิดเห็นต่อภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3) ข้อเสนอแนะภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมและสนับสนุนการสอนของครูให้บรรลุตามเป้าหมายตามเกณฑ์มาตรฐานทางวิชาการ ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำกับดูแล ติดตามให้ครูจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้มีการปรับปรุงพัฒนาทัศนียภาพของสถานศึกษาให้สวยงาม สะอาด ปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดตารางการนิเทศและประเมินผลการเรียนการสอนของครูอย่างเป็นกัลยาณมิตรสม่ำเสมอ และผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดให้ครูส่งรายงานการปฏิบัติหน้าที่ให้ชัดเจน

สุมนา ศรีกงพาน (2560) ได้ศึกษา เรื่อง การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด พบว่า 1) บทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด

โดยรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยรวม
แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ 3) ผลการเปรียบเทียบบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของ
ผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด จำแนกตามเขตจังหวัด โดยรวมและ
รายด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เพราะเขตจังหวัดระยองเป็นจังหวัดที่ใหญ่กว่า
เขตจังหวัดจันทบุรี และตราด

ดวงพร แสนภูวา (2559) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการศึกษา เพื่อศึกษาเปรียบเทียบหาความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ระหว่างภาวะ
ผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
อยู่ในระดับมากที่สุด

2) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
ไม่แตกต่างกัน

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ไม่แตกต่างกัน

4) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอน ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ไม่แตกต่างกัน

5) ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
อยู่ในระดับมากที่สุด

6) ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหาร
สถานศึกษา และครูผู้สอนของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21
ไม่แตกต่างกัน

7) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ไม่แตกต่างกัน

8) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกันของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ไม่แตกต่างกัน

9) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 มีความสัมพันธ์กันทางบวก

10) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ และประสิทธิผลของการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 ได้แก่ ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

11) การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมวิชาการ ด้านการพัฒนาบุคลากร ด้านวิชาการ ด้านการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพ และด้านการประเมินคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

วิมลสิริ มั่งธานี (2559) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

2) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

6) ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ตามความคิดเห็นของผู้บริหาร และครูผู้สอนที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน แตกต่างกัน โดยรวมไม่แตกต่างกัน

7) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการ ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 มีความสัมพันธ์กัน ใน ทางบวก อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

8) ผลการวิเคราะห์สมการพหุคูณระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร โรงเรียนกับประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถม ศึกษาสกลนคร เขต 3 พบว่า มี 1 ด้าน ได้พยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียน คือ ด้านเป็นผู้ประสานงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

9) นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3 ด้านเป็นผู้ประสานงาน

เกียรติพัฒน์ ชูปวา (2559) ได้ศึกษา เรื่อง แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร 1) ศึกษาระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการ และ 2) นำเสนอแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอกชนใน กรุงเทพมหานคร พบว่า

1) ระดับพฤติกรรมภาวะผู้นำทางวิชาการในภาพรวม ผู้บริหารมีพฤติกรรมภาวะผู้นำ ทางวิชาการอยู่ในระดับมาก โดยพฤติกรรมที่ปฏิบัติมากที่สุดคือ การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และพันธกิจ รองลงมาคือ พฤติกรรมในการบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม การพัฒนา และการประกันคุณภาพ และการบริหารในขณะที่พฤติกรรมที่ปฏิบัติในระดับน้อยกว่าพฤติกรรมอื่นๆ คือ 1) การเสริมสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และ 2) การจัดการระบบ เครือข่าย

2) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการ สำหรับพฤติกรรมที่มีการปฏิบัติน้อยกว่า พฤติกรรมอื่นๆ คือ ด้านการเสริมสร้างบรรยากาศและวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ต้องเริ่ม จากการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการจูงใจบุคลากร สำหรับพฤติกรรมด้านการจัดการระบบ เครือข่ายต้องเริ่มจากศึกษาหาความรู้ในเรื่องการสร้างและการใช้เครือข่ายอย่างเป็นระบบ ส่วนแนวทาง

พัฒนาพฤติกรรมอื่นๆ นั้น มีวิธีการพัฒนาเป็นเรื่อยๆ ไป โดยต้องอาศัยการปรับทัศนคติของผู้บริหารที่มีต่อการปฏิบัติงานทางด้านวิชาการเป็นหลัก

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

บุญธรรม อ้วนกันยา (2563) ได้ศึกษา เรื่อง กลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานการประกันคุณภาพภายใน 2) พัฒนากลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพ 3) ตรวจสอบความเหมาะสมและความเป็นไปได้ของกลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กพบว่า

1) สภาพปัญหาการบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่สำคัญ มี 5 ด้าน คือ ด้านผู้มีส่วนได้ส่วนเสียไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมอย่างแท้จริง ด้านบุคลากรขาดการมีส่วนร่วมในระบบการประกันคุณภาพ ด้านไม่นำผลจากการประเมินมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา ด้านปัญหาเกี่ยวกับครู และด้านปัญหาเกี่ยวกับข้อมูลสารสนเทศ

2) กลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ มี 4 กลยุทธ์ คือ กลยุทธ์ที่ 1 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียและบุคลากร กลยุทธ์ที่ 2 การนำผลการประเมินงานการประกันคุณภาพภายในมาปรับปรุงแก้ไขและพัฒนา กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาครูและบุคลากร กลยุทธ์ที่ 4 การจัดการระบบข้อมูลสารสนเทศ

3) กลยุทธ์การบริหารงานการประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผลของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่พัฒนาขึ้น มีความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ปิยพร บุญใบ (2563) ได้ศึกษา เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบ หาความสัมพันธ์ ทำอำนาจพยากรณ์ และหาแนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า

1) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2) ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและขนาดของโรงเรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามประสบการณ์ในตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และครูผู้สอน จำแนกตามสถานภาพการดำรงตำแหน่งและประสบการณ์ในตำแหน่ง โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนจำแนกตามขนาดของโรงเรียนโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

6) ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา มีจำนวน 4 ด้าน ที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ได้แก่ ด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (L₇) ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ (L₄) ด้านการวัดและประเมินผล (L₆) และ ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน (L₁) โดยมีอำนาจพยากรณ์ร้อยละ 89.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์เท่ากับ +0.15623

7) แนวทางการยกระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

อมรรัตน์ ไชยตะมาตย์ (2562) ได้ศึกษา เรื่อง การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 เพื่อพัฒนาและตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23 พบว่า

1) รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 2) ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 3) กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และ 4) ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

2) รูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน มีความเหมาะสมโดยรวมในระดับมาก เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย ดังนี้ 1) ปัจจัยสนับสนุนความสำเร็จในการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน 2) ขอบข่ายการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

3) กระบวนการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน และ 4) ผลลัพธ์ของการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน

สุภาณี รำทะเล และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2561) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา 2) การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และ 3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2 พบว่า

1) ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านความรับผิดชอบ รองลงมาคือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านความสามารถในการจูงใจคน ด้านการมองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านความจำเป็นพื้นฐาน ตามลำดับ

2) การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมาตรฐานด้านผู้บริหารอยู่ในอันดับสูงสุด รองลงมาคือ มาตรฐานด้านครู และมาตรฐานด้านผู้เรียน ตามลำดับ

3) ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา ได้แก่ ด้านความรับผิดชอบ ด้านความรู้ความสามารถทางการบริหาร ด้านความสามารถในการจูงใจคน ด้านความจำเป็นพื้นฐาน ด้านมีความมุ่งมั่นที่จะทำงานให้สำเร็จ ด้านการมองการณ์ไกลมีวิสัยทัศน์ ด้านมีความเชื่อมั่นในตนเอง ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ โดยมีประสิทธิภาพในการทำนายร้อยละ 79.90 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ (2559) ได้ศึกษา เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี พบว่า 1) ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน 2) ระดับการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน อยู่ในระดับมากทั้งโดยรวมและรายด้าน และ 3) ระดับความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี ด้านที่มีความสัมพันธ์กันมากที่สุด ได้แก่ การส่งเสริมบรรยากาศวัฒนธรรมกับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา รองลงมาคือ การติดตามความก้าวหน้ากับการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา และการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ

กับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ซึ่งทั้ง 3 ด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

2.4.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Abdallah and Refa (2016, pp.30-36) ได้ทำการศึกษา เรื่อง การประกันคุณภาพในโครงการศึกษาครูของปาเลสไตน์ บทเรียนสำหรับความเป็นผู้นำของคณะและหลักสูตร การศึกษาครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อประเมินมิติของคุณภาพในโครงการศึกษาครูในปาเลสไตน์ก่อนการศึกษาจากมุมมองของกลุ่มครูและครู นักเรียนที่มีจุดมุ่งหมายในสามมหาวิทยาลัย เพื่อให้บรรลุเป้าหมายนี้การสัมภาษณ์เชิงลึกและกลุ่มโฟกัสได้ดำเนินการ ผลการศึกษาชี้ให้เห็นว่า ผลการเรียนรู้ที่ตั้งใจไว้ของหลักสูตรกระบวนการเรียนการสอนและการปฏิบัติ และกลไกในการสนับสนุนและประเมินความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนยังไม่ถึงระดับคุณภาพที่มุ่งเป้าไปในภารกิจของโครงการการศึกษา ข้อเสนอแนะสำหรับการปรับปรุงในสามด้านของโปรแกรมการศึกษาครูของปาเลสไตน์ : คุณภาพของการเรียนการสอน : คุณภาพของโอกาสในการเรียนรู้สำหรับทั้งครูนักเรียนและครูผู้สอนที่สอนพวกเขา และคุณภาพของความเป็นผู้นำทางวิชาการจากฝ่ายบริหาร

Atria (2000, p.144) ได้วิจัยผลกระทบของการประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์ และกระบวนการวางแผนพัฒนาครูเมืองชิคาโก ที่มีทัศนคติต่อการปรับปรุงสถานศึกษา การศึกษานี้เพื่อตรวจสอบผลกระทบของการประกันคุณภาพและกระบวนการวางแผนพัฒนาครูเมืองชิคาโก มีทัศนคติต่อการปรับปรุงสถานศึกษา ผลการศึกษากระบวนการวางแผนเพื่อปรับปรุงและประกันคุณภาพของรัฐอิลลินอยส์ส่งผลในทางบวกต่อทัศนคติของครูที่มีต่อการปรับปรุงสถานศึกษา

Brooks (อ้างถึงใน วาริช ลิทา, 2559, น.55) ได้ทำการศึกษา การประกันคุณภาพและการส่งเสริมกระบวนการวางแผนทางการศึกษาพิเศษแก่นักเรียนในรัฐอิลลินอยส์ พบว่า การศึกษาทดสอบวัตถุประสงค์ของการประกันคุณภาพ และการส่งเสริมกระบวนการวางแผนทางการศึกษาพิเศษแก่นักเรียนในรัฐอิลลินอยส์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งเสริมแผนงานเป็นรูปแบบพิเศษของนักเรียนเพื่อให้ได้ผลด้านการประกันคุณภาพ และส่งเสริมกระบวนการในการวางแผน

Neville (1999, p.167) ได้ศึกษา เรื่อง การประกันคุณภาพและการวางแผนปรับปรุงสถานศึกษาประถมศึกษาสองสถานศึกษา กรณีศึกษาสถานศึกษาของรัฐอิลลินอยส์ที่มีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมที่ทำร่วมกันด้วยการประกันคุณภาพและการวางแผนที่เหมาะสมเป็นประโยชน์ในด้านความร่วมมือ และเพิ่มความมั่นใจในการวางแผนปรับปรุงสถานศึกษาอย่างเป็นวัฏจักร โครงการของรัฐไม่ทำให้เกิดความก้าวหน้าในเรื่องเทคโนโลยี และการสนทนาเรื่องหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการสังเกต และเป็นโอกาสที่จะได้รับการสนับสนุนในการประกันคุณภาพ

Cammeron (อ้างถึงใน ปิยธิดา ชำนาญรบ, 2557, น.60) ได้ศึกษา เรื่อง บทบาทของครู ในการสร้างระบบการประกันคุณภาพ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ส่วนหนึ่งของขั้นตอนสำคัญของคุณภาพการสอนในศตวรรษที่ 21 สมาคมการศึกษาแห่งชาติรับรองว่า ความพยายามในแนวทางถือปฏิบัติในอนาคต อยู่ไม่ไกลความคาดหวัง การเข้มงวดสำหรับความพร้อมของครูอย่างเดียวยังไม่เพียงพอ ในอนาคตการประกันคุณภาพจะเป็นระบบใหม่ที่สนับสนุนให้ครูมีความพร้อมความสมบูรณ์ยิ่งขึ้นตลอดอาชีพครู ผู้ศึกษาเสนอแนะหลักการไว้ 3 ประการ คือ การปฏิรูปและการฝึกอบรมคณะทำงาน การให้ความช่วยเหลือ และแผนงานตรวจสอบทบทวนของเมืองซีแอตเทิล (ครูจะต้องรับผิดชอบในคุณภาพงานมากขึ้น มีกฎหมายให้ปฏิบัติตามและเลือกโครงสร้างแบบแรงงานสัมพันธ์)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งงานวิจัยในประเทศและต่างประเทศ สรุปได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารจะสามารถช่วยพัฒนาสถานศึกษาให้ไปสู่ความสำเร็จตามวิสัยทัศน์และเป้าหมายในด้านต่างๆ รวมไปถึงการส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาด้วย โดยจากตารางสังเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการที่มีความถี่ทั้งหมด 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน 3) ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ 4) ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และ 5) ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จากประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2561 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ฉบับลงวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2561 (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2561, น.1-106) ซึ่งมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ คุณภาพของผู้เรียน กระบวนการบริหารและการจัดการ และกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อมูล ที่ได้จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องไปใช้ในการดำเนินการวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัด สระบุรี

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี และเพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยผู้วิจัยมีวิธีการดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ในปีการศึกษา 2563 จำนวน 4,660 คน (ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2563)

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ครูในสถานศึกษาสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสระบุรี เขต 2 และ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสระบุรี ในปีการศึกษา 2563 โดยกำหนดขนาดตัวอย่างจากตารางของ Krejcie & Morgan (1970) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็นครูจำนวน 357 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) แบ่งประชากรออกเป็นกลุ่มจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา อำเภอ และการสุ่มอย่างง่ายจนครบตามจำนวนกลุ่มตัวอย่าง

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี สร้างขึ้นโดยศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงานภายในสถานศึกษา

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1993, p.247) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ตามแนวคิดของ Likert (1993, p.247) ดังนี้

ระดับ 5 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมากที่สุด

ระดับ 4 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
อยู่ในระดับมาก

ระดับ 3 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา
อยู่ในระดับปานกลาง

ระดับ 2 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย

ระดับ 1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา
อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล มีขั้นตอนดังนี้

3.2.2.1 การศึกษาแนวคิด หลักการ เอกสาร วรรณกรรม และผลงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา

3.2.2.2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลผลเพื่อกำหนดขอบเขตเนื้อหาเพื่อดำเนินการสร้างเครื่องมือให้ครอบคลุมเนื้อหาและกรอบแนวคิดของการวิจัย

3.2.2.3 ศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ

3.2.2.4 พัฒนาแบบสอบถามเพื่อการวิจัยตามกรอบแนวคิดให้ครอบคลุมเนื้อหาสาระและขอบเขตของงานวิจัย และดำเนินการจัดทำแบบสอบถามเพื่อการวิจัยฉบับร่าง

3.2.2.5 นำเสนอแบบสอบถามต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

3.2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.2.3.1 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเพื่อนำมาหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องของคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of item-objective congruence: IOC) ระหว่างข้อมูลกับเนื้อหาโดยใช้สูตร ดังต่อไปนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม
R	หมายถึง	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด
$\sum R$	หมายถึง	ผลรวมของคะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

การให้คะแนนผู้เชี่ยวชาญแต่ละท่านให้คะแนนตามหลักเกณฑ์ ดังนี้

+1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

0 เมื่อผู้เชี่ยวชาญไม่แน่ใจในข้อคำถามนั้นมีความตรงตามเนื้อหา

-1 เมื่อผู้เชี่ยวชาญแน่ใจในข้อคำถามนั้นไม่ตรงตามเนื้อหา

เกณฑ์การพิจารณาเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนีความสอดคล้องไม่ต่ำกว่า 0.50 ขึ้นไป ถ้าข้อคำถามใดมีค่าดัชนีความสอดคล้องต่ำกว่า 0.50 ผู้วิจัยนำไปปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะก่อนจะนำไปทดลองใช้ (Try out) ซึ่งผลการประเมินมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.6 - 1 จำนวน 50 ข้อ

3.2.3.2 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มประชากร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาคุณภาพของแบบสอบถามโดยการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

3.2.3.3 นำแบบสอบถามแล้วนำมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาทั้งหมด และคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha-Coefficient) มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98

3.2.3.4 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วมาจัดทำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปใช้ในการวิจัย เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ดังนี้

3.3.1 ขอจัดทำหนังสือราชการกับงานบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ถึงผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง

3.3.2 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลวิจัยพร้อมแบบสอบถาม จัดส่งให้กับสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 357 ฉบับ พร้อมกำหนดวัน เวลา เพื่อเก็บแบบสอบถามคืน โดยผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตัวเอง ได้รับแบบสอบถามมา จำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

3.3.3 ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความสมบูรณ์

3.3.4 ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถามทั้งหมด ตรวจสอบความเรียบร้อยของแบบสอบถามและนำไปวิเคราะห์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการรวบรวมมาดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

3.4.1 นำแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืน มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามแต่ละฉบับ และลงรหัส เพื่อนำข้อมูลมาประมวลผลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางการวิจัย

3.4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัย มีดังนี้

3.4.2.1 ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) วิเคราะห์โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

3.4.2.2 ตอนที่ 2 วิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น.103)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.4.2.3 ตอนที่ 3 การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) แปลความหมายของคะแนนเฉลี่ยตามเกณฑ์ ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น.103)

คะแนนเฉลี่ย 4.51 - 5.00	หมายถึง	มีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย 3.51 - 4.50	หมายถึง	มีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
คะแนนเฉลี่ย 2.51 - 3.50	หมายถึง	มีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย 1.51 - 2.50	หมายถึง	มีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.50	หมายถึง	มีการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

3.5.4 วิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้วยวิธีการวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติจากโปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

3.5.1 สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item Objectives Congruence : IOC)

3.5.2 สถิติที่ใช้ในการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยการใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีของครอนบาค (Cronbach)

3.5.3 สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐานวิเคราะห์ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency)

3.5.4 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.)

3.5.5 วิเคราะห์ข้อมูลภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยใช้การวิเคราะห์ถดถอยอย่างง่าย (Simple Regression Analysis)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี 2) ศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี และ 3) ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี รวมผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 357 คน ได้รับแบบสอบถามที่สมบูรณ์กลับคืนมาครบ จำนวน 357 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์และแปลความหมายของข้อมูล ตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	หมายถึง	ค่าคะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	หมายถึง	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
n	หมายถึง	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่างแต่ละตัวแปร
df	หมายถึง	ขั้นของความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
b	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของตัวแปรอิสระในรูปคะแนนดิบ
β	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยของในรูปคะแนนมาตรฐาน
R	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
Adjusted R ²	หมายถึง	ค่าสัมประสิทธิ์ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยที่เปลี่ยนไปจากเดิมเมื่อเพิ่มตัวแปรอิสระทีละตัว (อำนาจการทำนายที่ปรับแล้ว)
SE.b	หมายถึง	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์การถดถอย
Y'	หมายถึง	สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
Z'	หมายถึง	สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
L _{tot}	หมายถึง	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของสถานศึกษา
L ₁	หมายถึง	การกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ

L ₂	หมายถึง	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน
L ₃	หมายถึง	ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
L ₄	หมายถึง	ด้านการพัฒนาคุณภาพครู
L ₅	หมายถึง	ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
Q _{tot}	หมายถึง	การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
Q ₁	หมายถึง	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ ของผู้เรียน
Q ₂	หมายถึง	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้เรียน
Q ₃	หมายถึง	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ
Q ₄	หมายถึง	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ
**	หมายถึง	ความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.2 การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยตารางประกอบกับคำบรรยาย โดยแบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
- ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
- ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าถดถอยอย่างง่ายภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม
ผลการวิเคราะห์วิเคราะห์สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ปรากฏดังตารางที่ 4.1

ตารางที่ 4.1 จำนวนและร้อยละของกลุ่มที่ตอบแบบสอบถาม จำแนกตาม เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน

สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	82	23.00
หญิง	257	77.00
รวม	357	100.0
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	-
ปริญญาตรี	287	80.39
ปริญญาโท	70	19.60
ปริญญาเอก	-	-
รวม	357	100.0
ประสบการณ์ทำงาน		
น้อยกว่า 5 ปี	115	32.20
มากกว่า 5-10 ปี	133	37.30
มากกว่า 11-16 ปี	71	19.90
มากกว่า 16 ปีขึ้นไป	38	10.60
รวม	357	100.0

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ประชากรส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 77.00 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 80.39 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5-10 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยการหา
 ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏผลดังตารางที่ 4.2 - 4.7

ตารางที่ 4.2 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
 โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ข้อที่	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ในจังหวัดสระบุรี	\bar{X}	S.D.	ระดับ ภาวะผู้นำ	อันดับที่
1.	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ (L ₁)	4.26	0.71	มาก	2
2.	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน (L ₂)	4.22	0.74	มาก	5
3.	ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ (L ₃)	4.25	0.72	มาก	3
4.	ด้านการพัฒนาคุณภาพครู (L ₄)	4.26	0.70	มาก	1
5.	ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (L ₅)	4.23	0.70	มาก	4
	รวม	4.24	0.71	มาก	-

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
 โดยรวมอยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.24, S.D.=0.71) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพครู
 (\bar{X} =4.26, S.D.=0.70) รองลงมา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ
 (\bar{X} =4.26, S.D.=0.71) และด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ (\bar{X} =4.22,
 S.D.=0.74)

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ

ข้อที่	ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะ ผู้นำ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนไว้ชัดเจน	4.35	0.66	มาก	1
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจ ร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียน	4.18	0.72	มาก	6
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดการ ดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน ของบุคลากรทุกฝ่าย	4.22	0.70	มาก	5
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดหน้าที่ การปฏิบัติงานของครู	4.29	0.73	มาก	3
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดการ พัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.30	0.69	มาก	2
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเกณฑ์ มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุ เป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นระบบ	4.24	0.73	มาก	4
	รวม	4.26	0.75	มาก	-

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรีด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.75) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนไว้ชัดเจน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.66) รองลงมา กำหนดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.69) และผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.18$, S.D.=0.72)

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน

ข้อที่	ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน	4.26	0.71	มาก	2
2.	สถานศึกษามีระบบบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการที่ร่วมกันกำหนด	4.26	0.70	มาก	3
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามผลการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ	4.13	0.78	มาก	8
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนสอนให้ทันสมัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ	4.23	0.69	มาก	4
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	4.20	0.81	มาก	7
6.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการวัดและประเมินผล โดยใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย	4.21	0.73	มาก	6
7.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.21	0.74	มาก	5
8.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการนิเทศครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและประโยชน์ของนักเรียน	4.28	0.69	มาก	1
	รวม	4.22	0.74	มาก	-

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการนิเทศครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและประโยชน์ของนักเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.69) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.71) และ ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามผลการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.13$, S.D.=0.78)

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้

ข้อที่	ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนการจัดการสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา	4.23	0.69	มาก	4
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	4.24	0.73	มาก	2
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์บทความ เอกสาร หรือหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	4.23	0.73	มาก	3
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและการใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างหลากหลาย	4.21	0.71	มาก	5
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงความยินดีให้รางวัลครูและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นในโอกาสต่างๆ ทุกครั้ง	4.34	0.69	มาก	1
	รวม	4.25	0.72	มาก	-

จากตารางที่ 4.5 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.25$, S.D.=0.72) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงความยินดี ให้รางวัลครูและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นในโอกาสต่างๆ ทุกครั้ง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.69) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.73) และผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและการใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.21$, S.D.=0.71)

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการพัฒนาคุณภาพครู

ข้อที่	ด้านการพัฒนาคุณภาพครู	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา	4.29	0.68	มาก	1
2.	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	4.26	0.70	มาก	3
3.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น	4.26	0.71	มาก	2
4.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิตพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง	4.24	0.71	มาก	5
5.	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนครูให้ไปศึกษาดูงาน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น	4.25	0.70	มาก	4
	รวม	4.26	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการพัฒนาคุณภาพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษามี ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.29$, S.D.=0.68) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.71) และ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ และนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.24$, S.D.=0.71)

ตารางที่ 4.7 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทาง วิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ข้อที่	ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะ ผู้นำ	อันดับที่
1.	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลผู้เรียน	4.24	0.70	มาก	3
2.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมี การวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ เพื่อหา จุดเด่น จุดด้อย ทางด้านการเรียนของผู้เรียน	4.18	0.70	มาก	5
3.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูนำ ผลการทดสอบมาใช้ในการประเมิน ความก้าวหน้าด้านการเรียนของผู้เรียน	4.20	0.72	มาก	4
4.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครู วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมา ปรับปรุงการเรียนการสอน	4.26	0.68	มาก	2
5.	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการให้ครู รายงานผลการประเมินความก้าวหน้าของ ผู้เรียนให้กับผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน	4.27	0.69	มาก	1
รวม		4.23	0.70	มาก	-

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.23$, S.D.=0.70) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการให้ครูรายงานผลการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนให้กับ

ผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด (\bar{X} =4.27, S.D.=0.69) รองลงมา ผู้บริหารสถานศึกษามี การสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน (\bar{X} =4.26, S.D.=0.68) และ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ เพื่อหา จุดเด่น จุดด้อย ทางด้านการเรียนของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด (\bar{X} =4.18, S.D.=0.70)

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

การวิเคราะห์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ปรากฏผลดังตารางที่ 4.8 – 4.12

ตารางที่ 4.8 ผลการวิเคราะห์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยรวมและจำแนกเป็นรายด้าน

ข้อที่	การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในจังหวัดสระบุรี	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะ ผู้นำ	อันดับที่
1.	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน (Q ₁)	4.25	0.68	มาก	4
2.	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (Q ₂)	4.35	0.68	มาก	2
3.	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและ การจัดการ (Q ₃)	4.36	0.69	มาก	1
4.	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (Q ₄)	4.30	0.69	มาก	3
	รวม	4.32	0.69	มาก	-

จากตารางที่ 4.8 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยรวม อยู่ในระดับมาก (\bar{X} =4.32, S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร และการจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ (\bar{X} =4.36, S.D.=0.69) รองลงมา มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน (\bar{X} =4.35, S.D.=0.68) และมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ (\bar{X} =4.25, S.D.=0.68)

ตารางที่ 4.9 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

ข้อที่	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะ ผู้นำ	อันดับที่
1.	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ	4.28	0.67	มาก	1
2.	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณ์ญาณอภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา	4.24	0.69	มาก	5
3.	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	4.22	0.67	มาก	6
4.	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	4.26	0.67	มาก	2
5.	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษา	4.25	0.68	มาก	3
6.	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดี ต่องานอาชีพ	4.25	0.65	มาก	4
	รวม	4.32	0.69	มาก	-

จากตารางที่ 4.9 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.28$, S.D.=0.67) รองลงมา ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร ($\bar{X}=4.26$, S.D.=0.67) และ ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.22$, S.D.=0.67)

ตารางที่ 4.10 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

ข้อที่	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะ ผู้นำ	อันดับที่
1.	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่ สถานศึกษากำหนด	4.35	0.66	มาก	2
2.	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและ ความเป็นไทย	4.34	0.72	มาก	3
3.	ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความ แตกต่างและหลากหลาย	4.36	0.67	มาก	1
4.	ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพทางร่างกาย และจิตสังคมที่ดี	4.33	0.68	มาก	4
	รวม	4.35	0.68	มาก	-

จากตารางที่ 4.10 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.68) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.67) รองลงมา ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด ($\bar{X}=4.35$, S.D.=0.66) และ ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมที่ดี มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.33$, S.D.=0.68)

ตารางที่ 4.11 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

ข้อที่	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	อันดับที่
1.	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน	4.38	0.70	มาก	2
2.	สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	4.36	0.68	มาก	3
3.	สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	4.32	0.72	มาก	6
4.	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ	4.39	0.68	มาก	1
5.	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ	4.35	0.71	มาก	5
6.	สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	4.36	0.65	มาก	4
	รวม	4.36	0.69	มาก	-

จากตารางที่ 4.11 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.36$, S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ($\bar{X}=4.39$, S.D.=0.68) รองลงมา สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.70) และ สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.32$, S.D.=0.72)

ตารางที่ 4.12 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อที่	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	\bar{X}	S.D.	ระดับภาวะผู้นำ	อันดับที่
1.	ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	4.34	0.71	มาก	2
2.	ครูผู้สอนมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	4.38	0.67	มาก	1
3.	ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก	4.34	0.67	มาก	3
4.	ครูผู้สอนมีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน	4.26	0.68	มาก	4
5.	ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้	4.19	0.69	มาก	5
	รวม	4.30	0.69	มาก	-

จากตารางที่ 4.12 พบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.30$, S.D.=0.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ครูผู้สอนมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X}=4.38$, S.D.=0.67) รองลงมา ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริงและผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ ($\bar{X}=4.34$, S.D.=0.71) และ ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ($\bar{X}=4.19$, S.D.=0.69)

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี การวิเคราะห์โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) ผลการวิเคราะห์ดังตารางที่ 4.13

ตารางที่ 4.13 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

ตัวพยากรณ์	b	S.E. _b	β	t	Sig
ค่าคงที่ (constant)	.063	.093		.714	.000
ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (L ₅)	.340	.063	.369	5.384	.000
ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ (L ₁)	.234	.054	.246	3.564	.000

R=.856 , R²=.796, Adjusted R²=.794 , S.E._{est}=.216 , F=376.227

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยพหุคูณของตัวพยากรณ์ทั้ง 2 ตัว คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (L₅) และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ (L₁) โดยตัวแปรทั้ง 2 ตัว มีอำนาจพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ร้อยละ 79.60 และมีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์หรือการประมาณค่าผลลัพธ์ของโรงเรียน เท่ากับ .216 สามารถสร้างสมการในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐานได้ ดังต่อไปนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = .063 + .369(L_5) + .246(L_1)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z' = .369(L_5) + .246(L_1)$$

จากสมการถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยทดสอบความแตกต่างของค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยเมื่อเพิ่มปัจจัยทีละตัว ปรากฏผลดังนี้

1) ตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (L₅) มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้น .369 หน่วย มีทิศทางเดียวกับผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยให้ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

2) ถ้าตัวแปรภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ (L₁) มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาใน จังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้น .246 หน่วย มีทิศทางเดียวกับผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาใน จังหวัดสระบุรี โดยให้ตัวแปรอื่นๆ มีค่าคงที่

ดังนั้น ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลกระทบต่อการประกันคุณภาพภายในของสถาน ศึกษาในจังหวัดสระบุรี ตัวแปรที่มีอำนาจในการพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ได้แก่ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (L₅) ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ (L₁) ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี 2) เพื่อศึกษาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี และ 3) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย ครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดสระบุรี ซึ่งการประมาณขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางสำเร็จรูป Krejcie & Morgan รวมกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 357 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ประกอบด้วย

ตอนที่ 1 สถานภาพส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจรายการ (Check list) ประกอบด้วยคำถามเกี่ยวกับ เพศ ระดับการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้ จำนวน 3 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี จำนวน 29 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี จำนวน 21 ข้อ

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Arithmetic Mean : \bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D.) และใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis)

5.1 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี สามารถสรุปได้ดังนี้

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของประชากร ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 77.0 ระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 287 คน คิดเป็นร้อยละ 82.39 ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 5-10 ปี จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 37.30

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ระดับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการกำหนด วิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และด้านการสร้าง บรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด พิจารณาแต่ละด้านได้ ดังนี้

ด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนด เป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนไว้ชัดเจน รองลงมาคือ กำหนดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ของนักเรียน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้าง ความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน

ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 8 ข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริม การนิเทศครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและประโยชน์ของนักเรียน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามผลการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ

ด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงความยินดีให้ รางวัลครูและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นในโอกาสต่างๆ ทุกครั้ง รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการ สนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและการใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างหลากหลาย

ด้านการพัฒนาคุณภาพครู โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ใน ระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและ นวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง

ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการให้ครูรายงานผล การประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนให้กับผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษา มีการสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน และค่าเฉลี่ย ต่ำที่สุด คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย ทางด้านการเรียนของผู้เรียน

5.1.3 ผลการวิเคราะห์ระดับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน พิจารณาแต่ละด้านได้ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ รองลงมาคือ ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 4 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย รองลงมาคือ ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมที่ดี

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ รองลงมาคือ สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ ครูผู้สอนมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ รองลงมาคือ ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้ และค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับ เพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

5.1.4 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ดี มี 2 ตัวแปร คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ สามารถร่วมกันพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ร้อยละ 79.60

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณสะสมของตัวแปรพยากรณ์ทั้งตัวแปรกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา มีค่าเท่ากับ .856 ค่าความคลาดเคลื่อนเนื่องจากการพยากรณ์เท่ากับ .216 สามารถสร้างสมการพยากรณ์ในรูปแบบคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ดังนี้

$$Y' = .063 + .369(L_5) + .246(L_1)$$

$$Z' = .369(L_5) + .246(L_1)$$

จากสมการดังกล่าวข้างต้นกล่าวได้ว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (L_5) มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้น .369 หน่วย และภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ (L_1) มีหน่วยเพิ่มขึ้น 1 หน่วย จะทำให้ผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี เพิ่มขึ้น .246 หน่วย

5.2 การอภิปรายผล

การศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

5.2.1 จากผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 5 ด้าน อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี มีกระบวนการเกี่ยวกับการกำหนดวิสัยทัศน์เป็นเป้าหมายและพันธกิจ การบริหารจัดการ หลักสูตรและการสอน การพัฒนาครู การส่งเสริมบรรยากาศสิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม การเรียนรู้ และกำกับติดตามนิเทศครู โดยด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดรองลงมาคือ ด้านการพัฒนาคุณภาพครู และด้านการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียนของผู้บริหารสถานศึกษาเป็นการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร มีการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ฉัตรชัย จันทา (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการ

ของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพร บุญใบ (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวมและรายด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชันติม ลอร์ (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา พบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียน อยู่ในระดับมากที่สุดโดยรวมและรายด้าน

5.2.2 จากผลการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 4 ด้าน อาจเป็นเพราะสถานศึกษามีกระบวนการหรือกลไกในการบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ การประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาภายใน และได้ดำเนินการจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพ ตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 โดยมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมาคือ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียนด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน และ ด้านมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ซึ่งแสดงให้เห็นว่า มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา มีการกำหนดเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจอย่างชัดเจน สามารถดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาในทุกกลุ่มเป้าหมาย จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษา ดำเนินการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ และจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการเรียนรู้ รวมทั้งจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพร บุญใบ (2563) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สราวุฒิ คณະขาม (2560) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง การดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา พบว่า การดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุภาณี รำทะเล และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ (2561) ที่ได้ศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2

พบว่า การดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับชั้นการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย

5.2.3 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยใช้วิธีการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) พบว่า ตัวแปรที่สามารถร่วมกันพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยรวมได้มี 2 ด้าน คือ ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน และด้านการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย พันธกิจ สามารถร่วมกันพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ในจังหวัดสระบุรี มีอำนาจพยากรณ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาได้ร้อยละ 79.60 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ในการวัดและการประเมินผลผู้เรียน เช่น การวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ หากจุดเด่น จุดด้อยทางการเรียน นำผลการทดสอบมาพัฒนาความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และรายงานให้แก่ผู้ปกครองทราบในทุกๆ ภาคเรียน รวมทั้ง การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน สร้างความรู้ความเข้าใจแก่คณะครูและบุคลากร มีการกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของโรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร กำหนดเป้าหมายการปฏิบัติงานของครู กำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์และพฤติกรรมทางการเรียนรู้ของนักเรียน กำหนดพฤติกรรมการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนของครู มีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ปิยพร บุญใบ (2563) ที่ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์ถดถอยของการพยากรณ์ เท่ากับ 0.070 ซึ่งตัวแปรสามารถร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1 ได้ร้อยละ 89.10 และมีความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของพยากรณ์ เท่ากับ ± 0.15623 ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการจัดการศึกษาได้ มีทั้งหมด 5 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการกำหนดภารกิจของโรงเรียน ด้านการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ด้านการนิเทศการศึกษา ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า โรงเรียนที่ประสบความสำเร็จและมีการจัดการศึกษาที่มีประสิทธิผลตรงตามวัตถุประสงค์ เป้าหมายที่ตั้งไว้ ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีความเป็นผู้นำทางวิชาการ บริหารจัดการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ขององค์กร โดยอาศัยอำนาจหน้าที่ทางการบริหาร คือ มีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียนไว้ชัดเจน การสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ ภารกิจของโรงเรียน การกำหนดเป้าหมายทางด้านวิชาการของ

โรงเรียน โดยการมีส่วนร่วมของบุคลากร การสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย การร่วมกันกำหนดเป้าหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน มีการส่งเสริมให้ครูและนักเรียนได้สำรวจแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกสถานศึกษา ชุมชน ท้องถิ่น จัดโครงการพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่เอื้อต่อการสร้างองค์ความรู้ของผู้เรียน สนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา การสร้างเครือข่ายแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน ส่งเสริมขวัญและกำลังใจในการทำงานแก่คณะครู มีการนิเทศ ติดตาม ดูแล ส่งเสริม และสนับสนุนการจัดการเรียนการสอนของผู้สอนอย่างใกล้ชิด สามารถให้คำปรึกษา แนะนำ ชี้แจง ชี้แหล่งวิทยาการที่เหมาะสมให้แก่ครูผู้สอน มีการจัดประชุม อบรมในรูปแบบต่างๆ เพื่อส่งเสริมให้ครูมีโอกาสพัฒนางานการเรียนการสอน การกำหนดระเบียบแนวปฏิบัติเกี่ยวกับการวัดประเมินผลของสถานศึกษาอย่างชัดเจน ส่งเสริมให้ครูวัดผลประเมินผลแต่ละรายวิชาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา มีการให้คำแนะนำ คำปรึกษาแก่ครูด้านการวัดผลประเมินผลของผู้เรียนตามสภาพจริง สนับสนุนให้มีการใช้ข้อมูลและระบบสารสนเทศในการวัดและประเมินผลที่ทันสมัย รวดเร็ว ผู้บริหารมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพการศึกษา มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาร่วมกับบุคลากรอย่างเป็นระบบ และการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นคุณภาพตามมาตรฐาน และมีการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างสม่ำเสมอ

5.3 ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

5.3.1 ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

5.3.1.1 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี พบว่า ด้านการพัฒนาหลักสูตรและการสอน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการติดตามผลการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ มีโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน และมีการส่งเสริมการวัดและประเมินผล โดยใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย

5.3.1.2 จากการวิจัยพบว่า การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี พบว่า มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนาผู้เรียนให้มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา

5.3.1.3 จากการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี พบว่า ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ส่งผลมากที่สุดในการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีกระบวนการที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลผู้เรียน เช่น การวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ หาจุดเด่นจุดด้อยทางการเรียน นำผลการทดสอบมาพัฒนาความก้าวหน้าและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนในการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น และรายงานให้แก่ผู้ปกครองทราบในทุกๆ ภาคเรียน

5.3.2 ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อต่อยอดความรู้ให้กว้างยิ่งขึ้น และเป็นประโยชน์ต่อการศึกษา ค้นคว้าการหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา จึงได้มีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

5.3.2.1 ควรศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ด้านการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน เพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

5.3.2.2 ควรศึกษาวิจัยด้านพัฒนาหลักสูตรและการสอน เพื่อเป็นการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (2548). การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: [ม.ป.พ.].
- กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ: ศุภสภา.
- _____. (2553). กฎกระทรวงว่าด้วยระบบหลักเกณฑ์และการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: สยามสปอร์ตซินดิเคท.
- เกศรา สิทธิแก้ว. (2558). ภาวะผู้นำเชิงกลยุทธ์ในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ฉัตรชัย จันทา. (2563). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครพนม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ไชยา ภาวะบุตร. (2555). หลัก ทฤษฎี และปฏิบัติการบริหารการศึกษา. สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ชั้นคิม ลอร์. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ประเทศกัมพูชา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ณภัทรรัตน์ ศรีเจริญ. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี).
- ณัฐวุฒิ จันทร์โสภา. (2558). การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- ดวงพร แสนภูวา. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษา เขต 21. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- ธนกร อัมจักร. (2557). ความสัมพันธ์ของปัจจัยทางการบริหารกับการดำเนินงานประกันคุณภาพ การศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 27. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม).
- เจียรพัฒน์ ชูภาว. (2559). แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารวิทยาลัย อาชีวศึกษาเอกชนในกรุงเทพมหานคร. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย).
- บาลกีส กษา. (2560). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอกรงปินัง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา).
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- บุญธรรม อ้วนกันยา. (2563). กลยุทธ์การบริหารงานประกันคุณภาพภายในที่มีประสิทธิผล ของโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏ สกลนคร).
- ปิยพร บุญใบ. (2563). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการประกันคุณภาพ ภายในของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 1. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ปิยะนาล บุญมีพิพิธ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐาน สิ่งแวดล้อมศึกษา ในโรงเรียนโครงการพัฒนากิจกรรมด้านสิ่งแวดล้อมศึกษา สังกัด สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดราชบุรี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัย ศิลปากร).
- ผกากรอง ศรีประไหม. (2558). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญา โทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- พิพัฒน์พงษ์ วิเศษ. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ บริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).

บรรณานุกรม (ต่อ)

- พิมลพรรณ เพชรสมบัติ. (2560). ทักษะการบริหารของผู้บริหารมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล
ธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี. ปทุมธานี: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- มนัส ทวีกัน. (2561). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงาน
วิชาการในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21.
(วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ลำพูน หมายสุข. (2556). ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินงานประกันคุณภาพภายใน
โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 1. (วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏศรีสะเกษ).
- วิมลสิริ มั่งธานี. (2559). ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารโรงเรียนที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ
บริหารงานวิชาการของโรงเรียน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา
สกลนคร เขต 3. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- ศรารุช ทองอากาศ. (2560). การศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
ในจังหวัดจันทบุรี ระยอง และตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัย
ราชภัฏรำไพพรรณี).
- สมุท ข่านาน. (2556). ภาวะผู้นำทางการศึกษา ทฤษฎี และปฏิบัติ (พิมพ์ครั้งที่ 2). ระยอง:
พี.เอส.การพิมพ์.
- ศรารุณี คณะขาม. (2562). การดำเนินงานตามแนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน
สถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา. (วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์).
- สาวิตรี มาตขาว. (2560). ปัจจัยภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อ
ประสิทธิผลการจัดการเรียนรู้ของครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 22. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2554). แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพ
ภายในของสถานศึกษา. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- _____. (2560). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการ
ศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ:
ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- _____. (2561). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ. กรุงเทพฯ: ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2553). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2553. กรุงเทพฯ: พริกหวานกราฟฟิค.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี. (2562). รายงานผลการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562. สระบุรี: กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานฯ.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2560). แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน. กรุงเทพฯ: สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ.
- สุภาณี รำทะเล และ ปิยะนาถ บุญมีพิพิธ. (2561). ภาวะผู้นำของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการดำเนินงานตามมาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 2. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบุรี).
- สุมนา ศรีกงพาน. (2560). การศึกษาบทบาทภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดระยอง จันทบุรี และตราด. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี).
- อมรรัตน์ ไชยตะมาตย์. (2562). การพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23. (วิทยานิพนธ์ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร).
- Abdallah and Refa. (2016). Quality Assurance in Palestine's Teacher Education Programs: Lessons for Faculty and Program Leadership. *American Journal of Educational Research*, 4(2A). 30-36
- Atria, J. P. (2000). The effect of the Illinois quality assurance and improvement planning process on Chicago public school teacher attitudes toward school improvement. UMI ProQuest Digital Dissertation Full Citation & Abstract DAI-A 60(12), 4254.
- Bennis and Nrnus. (1985). *The concept of organizational health in changing organizational*. Edited by Warren G. Bennis. New York: McGraw-Hill.

บรรณานุกรม (ต่อ)

- Brooks, E. A. (1999). **Quality assurance and improvement planning and the Education of special Education Students**. UMI ProQuest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract DAI-A 60(14), 946.
- Cammeron, Kim S. (1996). Measuring Organizational Effectiveness in the Institutions of Higher Educational. **Administrative Science Quarterly**, 23: 604-632.
- Gibson, J. L., John M. Ivancevich and J.H. Donnelly. (1997). **Organizations Behavior Structure Process** (3th ed.). Dallas Texas: Business.
- Hoy, W. K., and Wayne, C. G. (2003). **Education Administration Theory, Research and Practice**. New York: McGraw-Hill.
- Knezevich, S. J. (1984). **Administration of Public Education**. New York: Harper and Row.
- Krejcie, R. V., and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size For Research Activities. **Educational and Psychological Measurement**, 30(3): 607-610.
- Murphy, J. (1999). Instructional Leadership: Focus on Curriculum Responsibilities. **NASSP. Bulletin**.
- Neville, L. B. (1999). **Quality assurance and improvement planning in two Elementary school: Case studies in Illinois school reform**. UMI ProQuest Digital Dissertation-Full Citation & Abstract DAI-A 60(04), 963.
- Shelley, Schermerhorn, J. R. (2002). **Management** (7th ed.). New York: John Wiley & Sons.
- _____. (1999). **The principal: New Leadership for New Challenge**. New Jersey: Prentice-Hall.
- Stogdill. (1978). **Handbook of Leadership, A Survey of Theory and Research**. New York: The Free Press.
- Trusty, F. M. (1986). **Administrator/Supervisor Career Ladder Orientation Manual**. Tennessee: Tennessee Department of Education.

ภาคผนวก

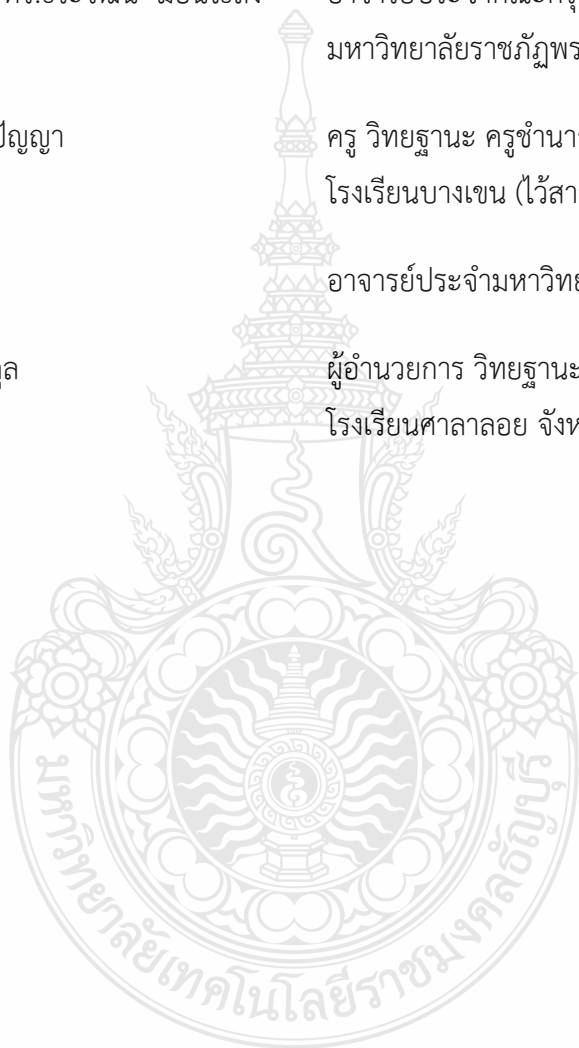

ภาคผนวก ก

- รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย
- หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย
- หนังสืออนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูล

รายนามผู้เชี่ยวชาญในการตรวจเครื่องมือวิจัย

1. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโสม อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
2. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไธสง อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา
3. ดร.อธิคุณ สิ้นธนาปัญญา ครู วิทยฐานะ ครูชำนาญการพิเศษ
โรงเรียนบางเขน (ไว้สาลีอนุสรณ์)
4. ดร.วิษณุ เปี้ยวนิม อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยเซนต์จอห์น
5. นายนิธิพงศ์ โรจนกุล ผู้อำนวยการ วิทยฐานะ ชำนาญการ
โรงเรียนศาลาลอย จังหวัดปทุมธานี

ที่ อว ๐๖๔๔.๐๒/๐๗๓๒.๓

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๔ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.พัชรา เดชโฮม

เนื่องด้วย นายวีรวัฒน์ การณวงษ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมี ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นายวีรวัฒน์ การณวงษ์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๔๔ ๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๓๗ ๕๐๔๔

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๗๓๒.๓

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๓๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระวัฒน์ มอนไธสง

เนื่องด้วย นายวิวัฒน์ การุณวงษ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมี ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณี คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นายวิวัฒน์ การุณวงษ์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๓๗ ๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๗๓๒.๓

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.อธิคุณ สินธนาปัญญา

เนื่องด้วย นายวีรวัฒน์ การุณวงศ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมี ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นายวีรวัฒน์ การุณวงศ์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๗๓๒.๓

คณะกรรมการอำนวยการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอร้องเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ดร.วิษณุ เปรี้ยวนัม

เนื่องด้วย นายวิวัฒน์ การุณวงศ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมี ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอร้องเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นายวิวัฒน์ การุณวงศ์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นียมมล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๓๗ ๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๗๓๒.๓

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๒๘ พฤษภาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการนิเทศฯ ไรจนดูล

เนื่องด้วย นายวิวัฒน์ การุณวงษ์ นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำทางเทคโนโลยีของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินงานระบบการดูแลช่วยเหลือนักเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี โดยมี ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรฯ พิจารณาเห็นว่า ท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ความสามารถ จึงขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเครื่องมือวิจัยให้แก่ นายวิวัฒน์ การุณวงษ์ เพื่อประโยชน์ทางการศึกษาต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๔๙ ๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๓๗ ๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๙๓๓

คณะกรรมการอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนเทพศิรินทร์พุแค สระบุรี

เนื่องด้วย นางสาวสุชาวดี กาญจนาน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยมี ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในการนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวสุชาวดี กาญจนาน นักศึกษาปริญญาโท เข้าทำการทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ทั้งนี้ นักศึกษาจะเป็นผู้ประสานงานเพื่อแจ้งกำหนดการเข้าทดลองใช้เครื่องมือในการวิจัยไปยังสถานศึกษาของท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา

โทร. ๐๒ ๕๕๙ ๓๒๐๕

โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๕๐๔๙

ที่ อว ๐๖๔๙.๐๒/๐๙๓๗

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
๓๙ หมู่ ๑ ต.คลองหก อ.คลองหลวง
จ.ปทุมธานี ๑๒๑๑๐

๒๓ มิถุนายน ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาปริญญาโทเข้าเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดสระบุรี

เนื่องด้วย นางสาวสุชาวดี กาญจนาน นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี ได้รับอนุมัติให้จัดทำวิทยานิพนธ์ เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี โดยมี ดร.ชัยอนันต์ มั่นคง เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ในกรณีนี้ คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม จึงขอความอนุเคราะห์ให้ นางสาวสุชาวดี กาญจนาน นักศึกษาปริญญาโท เข้าทำการเก็บข้อมูลเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา ทั้งนี้นักศึกษาจะเป็นผู้ประสานงานเพื่อแจ้งกำหนดการเข้าเก็บข้อมูลไปยังสถานศึกษาของท่านต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อานนท์ นิยมผล)
คณบดีคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

งานบัณฑิตศึกษา
โทร. ๐๒ ๕๕๙ ๓๒๐๕
โทรสาร ๐๒ ๕๗๗ ๓๒๐๗

ภาคผนวก ข
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

คำชี้แจง

1. การวิจัยเพื่อการศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนี้ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์โดยภาพรวม เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร ไม่มีผลกระทบต่อหน้าที่การงานของท่านแต่อย่างใด จึงขอให้ท่านโปรดพิจารณาในการตอบแบบสอบถามตามสภาพที่เป็นจริง
3. แบบสอบถามนี้ แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ
 - ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
 - ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี
 - ตอนที่ 3 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางสาวสุชาวดี กาญจน

นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา

คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกข้อมูลเกี่ยวกับท่านโดยกาเครื่องหมาย ✓ ลงใน หน้าข้อความ
ตามสภาพที่เป็นจริงเกี่ยวกับท่าน

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. ระดับการศึกษา

ปริญญาตรี

ปริญญาโท

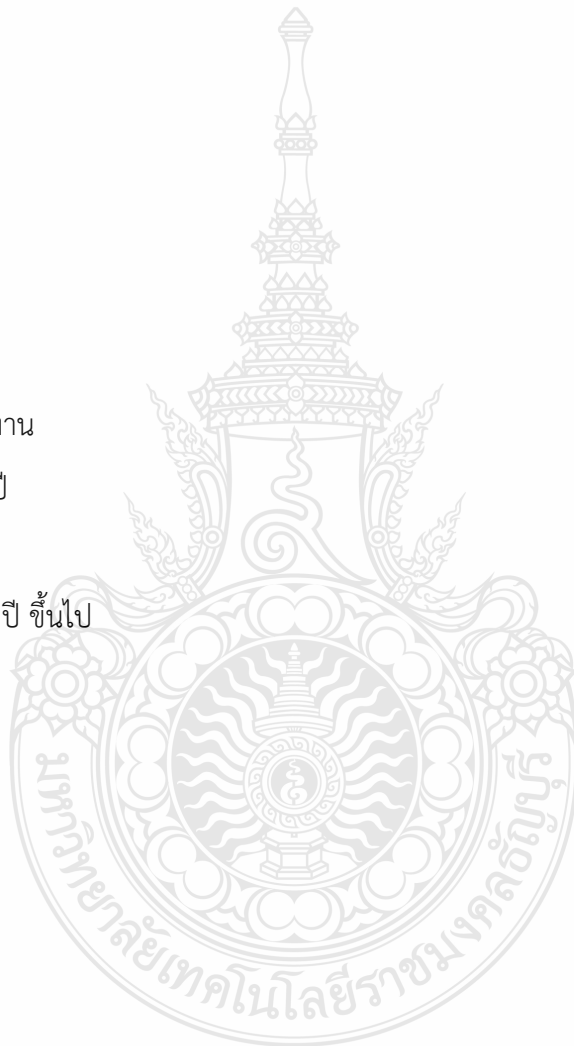
ปริญญาเอก

3. ประสบการณ์ในการทำงาน

น้อยกว่า 5 ปี

5-10 ปี

มากกว่า 11 ปี ขึ้นไป

**ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษา
ในจังหวัดสระบุรี**

คำชี้แจง แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วย องค์ประกอบ 5 ด้าน ได้แก่ 1. การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ 2. การพัฒนาหลักสูตร และการจัดการเรียนสอน 3. การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ 4. การพัฒนาคุณภาพครู 5. การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

ในการตอบคำถามโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตามที่ท่านได้พิจารณาในช่องขวามือ คือ ช่องระดับคะแนนที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง หรือความเป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีทั้งหมด 29 ข้อ

ความหมายของระดับคะแนน คือ

- 5 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ						
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนไว้ชัดเจน					
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียน					
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดการดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน ของบุคลากรทุกฝ่าย					
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดหน้าที่การปฏิบัติงานของครู					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนดการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติอย่างเป็นระบบ					
การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน						
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน					
8	สถานศึกษามีระบบบริหารหลักสูตรและการจัดการเรียนสอนตามเกณฑ์มาตรฐานวิชาการที่ร่วมกันกำหนด					
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามผลการใช้หลักสูตรและการจัดการเรียนสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ					
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการเรียนสอนให้ทันสมัยมีคุณภาพและประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ					
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีโครงการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน					
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการวัดและประเมินผลโดยใช้วิธีการประเมินผลที่หลากหลาย					
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ					
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการนิเทศครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตามเป้าหมายและประโยชน์ของนักเรียน					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้						
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนการสอนภายในสถานศึกษา					
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน					
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์บทความเอกสารหรือหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน					
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและการใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างหลากหลาย					
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงความยินดีให้รางวัลครูและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นในโอกาสต่างๆ ทุกครั้ง					
การพัฒนาคุณภาพครู						
20	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา					
21	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน รวมทั้งพัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้					
22	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำผลงานทางวิชาการเพื่อเลื่อนตำแหน่งให้สูงขึ้น					
23	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง					

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
24	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนครูให้ไปศึกษาดูงาน เพื่อนำมาปรับปรุงและพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น					
การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน						
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลผู้เรียน					
26	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีการวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย ทางด้านการเรียนของผู้เรียน					
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูนำผลการทดสอบมาใช้ในการประเมินความก้าวหน้าด้านการเรียนของผู้เรียน					
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครูวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อนำมาปรับปรุงการเรียนการสอน					
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการให้ครูรายงานผลการประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนให้กับผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน					

**ตอนที่ 3 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน**

คำชี้แจง แบบสอบถามเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาจังหวัดสระบุรี ประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และ มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 ระดับ

ในการตอบคำถามโปรดทำเครื่องหมาย (✓) ตามที่ท่านได้พิจารณาในช่องขวามือ คือ ช่องระดับคะแนนที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง หรือความเป็นจริงมากที่สุดเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษามี ทั้งหมด 21 ข้อ

ความหมายของระดับคะแนน คือ

- 5 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมากที่สุด
- 4 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับมาก
- 3 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับปานกลาง
- 2 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อย
- 1 หมายถึง การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ข้อ	การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน						
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน						
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสาร และการคิดคำนวณ					
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยน ความคิดเห็น และแก้ปัญหา					
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม					

ข้อ	การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มาก ที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร					
5	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร สถานศึกษา					
6	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องาน อาชีพ					
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน						
7	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษา กำหนด					
8	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย					
9	ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและ หลากหลาย					
10	ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคมที่ดี					
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ						
11	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน					
12	สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพของ สถานศึกษาอย่างเป็นระบบ					
13	สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพ ผู้เรียน รอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่ม เป้าหมาย					
14	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครูและบุคลากร ให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ					
15	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคม ที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ					

ข้อ	การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตาม มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ระดับการปฏิบัติ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
16	สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุน การบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้					
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ						
17	ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและ ปฏิบัติจริงและผู้เรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้					
18	ครูผู้สอนมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่ง เรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้					
19	ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก					
20	ครูผู้สอนมีการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็น ระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน					
21	ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุง การจัดการเรียนรู้					

ขอขอบคุณเป็นอย่างสูงที่ท่านได้ให้ความอนุเคราะห์เพื่องานวิจัยในครั้งนี้
นางสาวสุชาวดี กาญจนานา
นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

ภาคผนวก ค

ผลการพิจารณาแบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)

การประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC)
ผลการประเมินค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ IOC
ของแบบสอบถามเพื่อการวิจัย
เรื่อง ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารที่ส่งผลต่อการประกันคุณภาพภายใน
ของสถานศึกษาในจังหวัดสระบุรี

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อ	สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
1	เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	ระดับการศึกษา ☐ ปริญญาตรี ☐ ปริญญาโท ☐ ปริญญาเอก	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	ประสบการณ์ในการทำงาน ☐ น้อยกว่า 5 ปี ☐ 5-10 ปี ☐ มากกว่า 11 ปี ขึ้นไป	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับ ภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาของสถานศึกษาใน
จังหวัดสระบุรี

ประกอบด้วยองค์ประกอบ 5 ด้าน ดังนี้

- 1) การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ
- 2) การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน
- 3) การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- 4) การพัฒนาคุณภาพครู
- 5) การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
การกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ								
1	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจของโรงเรียนไว้ชัดเจน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างความเข้าใจ ร่วมกันเกี่ยวกับเป้าหมาย วิสัยทัศน์ พันธกิจ ของโรงเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดการ ดำเนินงานด้านวิชาการของโรงเรียน ของบุคลากรทุกฝ่าย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	ผู้บริหารสถานศึกษามีการกำหนดหน้าที่ การปฏิบัติงานของครู	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	ผู้บริหารสถานศึกษามีการร่วมกันกำหนด การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ นักเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสร้างเกณฑ์ มาตรฐานวิชาการและดำเนินการให้บรรลุ เป้าหมายสู่การเชื่อมโยงภารกิจสู่การปฏิบัติ อย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน								
7	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักสูตรและการจัดการเรียนสอน	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
8	สถานศึกษามีระบบบริหารหลักสูตรและการ จัดการเรียนสอนตามเกณฑ์มาตรฐาน วิชาการที่ร่วมกันกำหนด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	ผู้บริหารสถานศึกษามีการติดตามผลการใช้ หลักสูตรและการจัดการเรียนสอนให้ทันสมัย อยู่เสมอ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	ผู้บริหารสถานศึกษามีการปรับปรุงหลักสูตร และการจัดการเรียนสอนให้ทันสมัยมี คุณภาพและประสิทธิภาพอย่างสม่ำเสมอ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
11	ผู้บริหารสถานศึกษามีโครงการยกระดับ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน	1	-1	1	1	1	0.60	ใช้ได้
12	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการวัด และประเมินผล โดยใช้วิธีการประเมินผล ที่หลากหลาย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้จัด กิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมการนิเทศ ครูในการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้บรรลุตาม เป้าหมายและประโยชน์ของนักเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
การสร้างบรรยากาศการเรียนรู้								
15	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนการจัดสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อบรรยากาศการเรียนรู้การสอนภายในสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
16	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดกิจกรรมหรือโครงการที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
17	ผู้บริหารสถานศึกษามีการประชาสัมพันธ์บทความ เอกสารหรือหนังสือที่เป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและการใช้แหล่งการเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียนอย่างหลากหลาย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
19	ผู้บริหารสถานศึกษามีการแสดงความยินดีให้รางวัลครูและนักเรียนที่มีผลงานดีเด่นในโอกาสต่าง ๆ ทุกครั้ง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาคุณภาพครู								
20	ผู้บริหารสถานศึกษาจัดทำแผนพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา เพื่อใช้ในการดำเนินการจัดการศึกษา	1	1	1	-1	1	0.60	ใช้ได้
21	ผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูเข้ารับการฝึกอบรม เพื่อให้มีความรู้ ความสามารถในการจัดทำหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งพัฒนาครูให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	ภาวะผู้นำทางวิชาการของ ผู้บริหารสถานศึกษา	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
22	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูทำ ผลงานทางวิชาการ เพื่อเลื่อนตำแหน่ง ให้สูงขึ้น	1	-1	1	+1	1	0.60	ใช้ได้
23	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนการสอน เพื่อสนับสนุนครูในการพัฒนาตนเอง	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
24	ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมและสนับสนุน ครูให้ไปศึกษาดูงาน เพื่อนำมาปรับปรุง และพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานให้ดีขึ้น	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน								
25	ผู้บริหารสถานศึกษามีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการวัดและการประเมินผลผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
26	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครู มีการวิเคราะห์มาตรฐานแบบทดสอบ เพื่อหาจุดเด่น จุดด้อย ทางด้านการเรียน ของผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
27	ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมครูนำ ผลการทดสอบมาใช้ในการประเมิน ความก้าวหน้าด้านการเรียนของผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
28	ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนให้ครู วิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เพื่อ นำมาปรับปรุงการเรียนการสอน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
29	ผู้บริหารสถานศึกษามีการดำเนินการให้ครู รายงานผลการประเมินความก้าวหน้าของ ผู้เรียนให้กับผู้ปกครองทราบทุกภาคเรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ตอนที่ 3 การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษา
ขั้นพื้นฐาน

ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ข้อ	การประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน								
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน								
1	ผู้เรียนมีความสามารถในการอ่าน การเขียน การสื่อสารและการคิดคำนวณ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
2	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
3	ผู้เรียนมีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
4	ผู้เรียนมีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
5	ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม หลักสูตรสถานศึกษา	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
6	ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติ ที่ดีต่องานอาชีพ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน								
7	ผู้เรียนมีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่ สถานศึกษากำหนด	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
8	ผู้เรียนมีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
9	ผู้เรียนยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความ แตกต่างและหลากหลาย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
10	ผู้เรียนมีการรักษาสุขภาวะทางร่างกาย และจิตสังคมที่ดี	1	0	1	1	1	0.80	ใช้ได้
มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ								
11	สถานศึกษากำหนดเป้าหมาย วิสัยทัศน์ และพันธกิจ ไว้อย่างชัดเจน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
12	สถานศึกษาสามารถบริหารจัดการคุณภาพ ของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
13	สถานศึกษาดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่ เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้าน ตามหลักสูตร สถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
14	สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู และบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทาง วิชาชีพ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
15	สถานศึกษาจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ และสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้ อย่างมีคุณภาพ	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
16	สถานศึกษาจัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการ จัดการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

ข้อ	การประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ (ท่านที่)					ค่า IOC	สรุป
		1	2	3	4	5		
มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ								
17	ครูผู้สอนสามารถจัดการเรียนรู้ผ่าน กระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และผู้เรียน สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตได้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
18	ครูผู้สอนมีการใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
19	ครูผู้สอนมีการบริหารจัดการชั้นเรียน เชิงบวก	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
20	ครูผู้สอนมีการตรวจสอบและประเมิน ผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนา ผู้เรียน	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้
21	ครูผู้สอนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องมีการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อน กลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการ เรียนรู้	1	1	1	1	1	1.00	ใช้ได้

